

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUdlow 5-9500

VOL. LIII Price 10 c.

PIRMADIENIS, MONDAY, LAPKRIČIO — NOVEMBER 10, 1969

Kaina 10 c.

Nr. 264

TRUMPAI

Veteranų demonstracija

CHICAGO. — Amerikos Veteranų legionų vadovybė ryt. lapkričio 11 d. rengia demonstraciją palaikyti prez. R. Nixono politikai. Susirenka Madison ir State gatvių sankryžoje, Chicagos centre. Kviečia demonstracijoje dalyvauti ir lietuvius su tautiniais ženklais — vėliavomis, šukiais. Renkasi 10 val. ryto, demonstracija prasidės 11 val. ryto. Visų šūkis — tylinčioji Amerikos dauguma pagaliau turi prabilti ir aiškiai pasisakyti prieš anarchistus, komunistus ir š. Vietnamo rėmėjus.

Egipto laivai puola

Pirmasis laivų puolimas po 1967 m. karo

KAIRAS. — Egipto laivai naikintuvai, sovietų gamybos, šeštadienį atplaukė prie Sinajos pakraščio, puolė Izraelio šaudmenų sandėlius bei įsistiprinimus. Egipto žiniomis, pasirodžius Izraelio lėktuvams, du iš jų buvo numušti, gi laivai saugiai grįžė į savo bazes. Izraeliui padaryti žymūs nuostoliai. Tuo tarpu Izraelio žiniomis, nuo stočių nebuvo ir lėktuvai priverę Egipto laivus pasišalinti.

Tarėsi Floridoje

Vietnamo klausimais

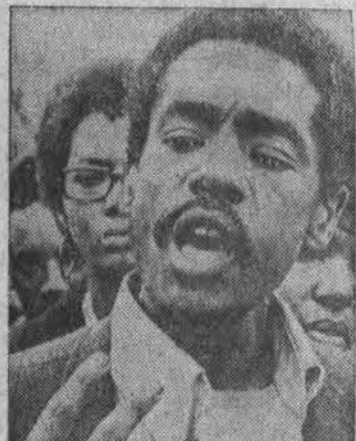
KEY BISCAYNE, Florida. — Prezidentas R. Nixonas vakar vakare grįžo iš Key Biscayne, kur, šalia poilsio, tarėsi politiniams, ypač Vietnamo klausimais, su valst. sekr. Rogers, gynybos vadovu Laird, teisingumo — Mitchell bei patarėju dr. H. Kissingeriu.

Nixonas šiandien vyksta į netoli Washingtono esančią Bethesda laivyno ligoninę. Čia per porą valandų bus patikrinta prezidento sveikata — tai vykdoma kas metal. Balt. Rūmuose hurodė, kad Nixonas sveikata esanti visai gera.

150 asmenų demonstravo ties prez. Nixono poilsio namais, Key Biscayne, Floridoje.

New Yorko miesto gyventojų skaičius mažėja. Statistikos biuras paskelbė, kad New Yorko gyventojų skaičius šiuo metu nesiekia 8 mil. 1968 m. šio, didžiausio krašte miesto, gyventojų skaičius buvo pasiekęs 7,964,200, gi 1966 m. tas skaičius buvo rekordinis — 8,019,100.

Dangorėžį — įstaigų pastatą Paryžiuje numato pastatyti prancūzų-amerikiečių statybinių grupė. Pastatas turėsias 58 aukštus ir jis bus pats aukščiausias tokio pobūdžio Europoje.

Bobby Seale, negras-maistininikas, vienas iš 8 Chicagoje teisiamų suokabininkų, veikusių 1968 m. demokratų suvažiavimo metu, teisėjo Hoffmano nuteistas, dėl trukdymo byla svarstant, 4 metų kalėjimo pataikė.

Ann Ucello, vienintelė moteris — valstijos sostinės meras, vėl perrinkta Hartford miesto meru.

Įvairios žinios

R. Vokietija paskelbė: jei Bonnos vyriausybė siekianti gerinti santykių, ji privalanti pri pažinti rytų (komunistinę) Vokietiją.

Vėl į laisvę. Berlyne, laimingai pabėgo, nugalėję sienos kliūtis, du jaunuoliai, 15 ir 16 metų amžiaus. Matyt, dėl buvusios audros, sienos sargybiniai — komunistai jaunuolių nepastebėjo.

SAVIŽUDYBĖS

Žudosi viename gražiausių miestų

San Francisco. — Tai vienas gražiausių, spalvingiausių miestų ne tik JAV-se, bet ir pasauly. Tačiau... šis miestas laikomas savižudžių sostine. Tokiu "rekordu" miestas "didžiuojasi" jau 10 metų. Čia nusižudo dvigubai daugiau asmenų kaip Kalifornijos valstijoje ir tris kart daugiau, pagal vidurkį kaip visoje Amerikoje.

Gydytojai patyrė, kad San Francisco savižudžių tarpe nusižudo trys ketvirtadaliai gyventojų, šiame mieste išgyvenusių ne mažiau kaip 10 metų. Kokios ty nelaimingųjų žudymosi priežastys?

Daug didingų tiltų, bet...

Mieste yra nemaža tiltų, tačiau... San Francisco savižudžių tarpe ši priemonė (šokant nuo tilto) laikoma trečiaja iš eilės. Vis dėlto, nusižudymas šokant nuo tilto laikomas tikru, nes iš 330 asmenų, šokusių nuo Golden Gate tilto, išliko sveiki vos trys. Dažniausiai vartojamas nusižudymo būdas šiame mieste, tai — nuodų panaudojimas. Apsinuodija net trečdalis visų nusižudėlių.

Alkoholis ir savižudybės — artimos sąvokos

Gydytojams pavyko iširti, kad didelis San Francisco miesto savižudžių skaičius siejamas ir su alkoholiu — ir čia miestas pirmąją, su kitais JAV didmiesčiais palyginus. Idomu, kad nusižudymų skaičius didelis ir kitose, ypač pasaulio turistų lankomose miestuose, kaip Vok. Berlynas ar Las Vegas.

Medicinos specialistų dar iširta, kad nusižudymų daugiau tu asmenų tarpe, kurie arba išsiskyrę, gyvena vieniši, ar našlauja. Ir šiuo atžvilgiu San Francisco išsiskiria iš kitų, nes jame nevadusiu gyventojų yra apie 35 proc. daugiau, kaip kituose JAV miestuose.

Pagaliau, žudosi ir senesnio amžiaus žmonės, gi San Francisco vidutinis senųjų gyventojų amžius yra apie aštuonis metus aukštesnis negu kitur.

Jei dabar pasvers visus minėtų veiksmus, tai turėtų būti aišku, kodėl San Francisco, žavingas miestas, ties Ramiojo vandenyno pakraščiais, laikytinas Amerikos savižudžių sostine.

PRAHOS REŽIMAS SMOGIA

Nauji suvaržymai Čekoslovakijos kultūros veikėjams — Režimas ir prieš Vakarų spaudos atstovus.

Grasina teismais Vakarų žurnalistams

PRAHA. — Komunistų partija Čekoslovakijoje šiomis dienomis griebėsi veiksmų prieš tuos kultūrinių barų žmones, kurie yra parodę didelį pasipriešinimą naujam režimui ir pačiam komunizmui. Be to, partija pasiryžusi varžyti ir kraštą atvykstančius Vakarų žurnalistus bei korespondentus.

Jiri Hečko, armijos politinis pareigūnas, partijos dienraštį "Rude Pravo" įspėjo Vakarų laikraštinius: jei jie nesilaikysią "žurnalistinės etikos dėsnių", jie galės būti teisiami.

Nurodėta ir vak. vokiečių žurnalisto, Juergen Grenz, atvejį. Jis lapkričio 7 d. "išprašytas" iš krašto, nes buvo atvykęs su padirbtais dokumentais, suklus tojės čekų dokumentus ir nelegaliai dirbęs Austrijos radijo siųstuvui.

Partijos apynasris kultūros darbininkams

Kultūros reikalų ministeris Miroslav Bužek nurodė spaudai į naujas režimo priemones, kurios bus panaudotos, siekiant palaukti kultūros srities unijų (rašytojų, dailininkų, radijo, televizijos darbuotojų ir kt.) pasipriešinimą ir jas daugiau palenkti partijos priežiūrai.

Tos unijos ligšiol griežtai pasisakydavo prieš režimo priežiūros priemones ir nuo 1968 m. invazijos dienų boikotavo sovietų filmus, teatro veikalus bei kompozitorių kūrinis.

Šaurinamas unijų vaidmuo

Dabar įvesta nauja tvarka: ne unijos, bet pati ministerija palaikys ryšius su rašytojais ir įvairių sričių menininkais. Tik ministerija, bet ne unijos spres, su kuriais kraštais megsti kultūros ryšius, be to, įvedamos naujos teisinės bei ūkio srities priemonės ir žymiai griežtesnė naujai skelbiamų leidinių priežiūra.

Bus neleidžiama pasirodyti leidiniams, kuriuose neigiamai

W. von Braun, "Apollo" programos, žygin i mėnuli, "tėvas". Lapkričio 14 d. pradedamas naujas "Apollo 12" skrydis

Nacis Gewecke teisia mas Vokietijoje

Luebeck, Vak. Vokietija J. Pyragas praneša:

Gegužės 5 d. Luebecke prasi-dėjo prisiekusių teismas — kaltinami dalyvavę žydų žudynėse Šiauliuose, Lietuvoje. Šioje byloje yra kaltinami Hans Gewecke, buvęs vokiečių civilinės valdžios komisaras Šiauliuose ir to štabo viršininkas Ewald Bub. Jis 1943 m. birželio 6, be teismo sprendimo Šiaulių gete pakorė žydų tautybės kepeją Berzelį Masowieckį, kuris buvęs sugautas nešant į getą kepalą duonos ir keletą cigarečių.

47 teismo posėdžiai

Byla jau turėjo 47 teismo posėdžių ir per šį laiką teismo apklausta visa eilė liudininkų — iš JAV, Anglijos, Kanados, Izraelio, Pietų Afrikos, Sovietų Sąjungos ir Fed. Vokietijos.

Be to, teismas du kartus buvo nuvykęs į Izraelį ir vieną kartą į JAV išklausti tų liudininkų parodymų vietoje, kurie patys buvo nepajėgūs atvykti į Luebecką.

Vokietis įsikūrė Izraeli

Karo metu daug padėjo žydams

JERUZALĖ. — Izraelyje, vakarų Galilėjoje neseniai įsikūrė vokiečių pora, Otto Busse, 68 m. amžiaus ir jo žmona Erna, 56 metų amžiaus. Nors Ness Amim kaime draudžiama kurtis vokiečiams, tačiau Bussei buvo padaryta išimtis.

Busse, karo metu buvo nacių karininkas ir Lenkijoje, Balstogės mieste, vadovavo įmonei, kurioje dirbo žydai. Busse su žydais buvo susidraugavęs, jo-

Du liudijo iš Lietuvos atvykę

Liepos 22-26 d. buvo atvykę du liudininkai iš Lietuvos — Marij Ulmanienė ir Leiba Libchitz. Spalio 18 d. prisiekusių teis-mos sėdėjo trys teisėjai — valstybės gynybas Boettcher ir du advokatai, dr. Mueller (Hamburg) ir dr. Noack (Kiel), iš Amsterdamo, Olandijos, išskrido į Maskvą, o iš jos skris į Vilnių ir ten vietoje išklaitys tolimesnius liudininkų parodymus, be to teismas aplankys buvusį Šiauliuose getą bei tą vietą, kur buvo kepejas Masowiecki pakartas.

Liudininkai, teisme liudydami (daugiausia, žydai), bent kai kurie jų, buvo neigiamai vertinę buvusią Lietuvos policiją, kuri buvusi "žiauri ir brutali" žydų atžvilgiu. Teismas dar vyks ligi lapkričio mėn. pabaigos.

Kongo statys užtvanką. Pasirašyta sutartis su Europos Bendrąja Rinka, kuri statybą rems finansiniai ir suteiks 9 na, įvairių kraštų vadams.

rėmė maistu, vaistais ir nemazam skaičiui padėjo pasprukti į laisvę.

Vokiečiai paskelbė — jis "išdavikas"

Busse 1961 m. buvo nuvykęs į Izraelį ir lankėsi pas buvusius jo vadovautos įmonės darbininkus. Tačiau jam grįžus į vak. Vokietiją, jis spaudos ir tautiečių buvo laikomas "išdaviku" ir jo šalinasi. Po to jis nutarė išvykti ir įsikurti Izraeli. Ness Amim kaime, be abiejų vokiečių, dar gyvena nemaža įsikūrusių olandų bei vokiečių ir vienas amerikiečių šeima.

vertinama partijos kryptis. Pripažinta, kad knygu rinkoje Čekoslovakijoje yra nemažai "menkaverčių leidinių".

Paminklas čekų laisvės kovotojui

ROMA. — Romos miesto meno paminklų komisija patvirtino projekto planus naujam paminklui Čekoslovakijos laisvės kovotojo Prahos studento Jan Palach atminimui pagerbti. Paminklo statybos darbai jau pradėti.

Vietname

Veiksmai vėl sulėtėję

SAIGONAS. — Savaitgalį vykus smarkesniems kautynėms Mekongo upės deltoje, vakar jie buvo žymiai susiaurėję. Keli smulkesni puolimai vyko Da Nang srity, užvėrė keli mariniai. Priešas numušė tris JAV mūšėsparnius. Komunistai raketomis apšaudė 22 JAV ir jų sąjungininkų bazes.

Vakar paskelbta: JAV nuostoliai P. Vietname ligi šio mėnesio pabaigos sieks 300,000 vyrų, įskaičius ne tik žuvusius, bet ir sužeistus karius.

"DRAUGO" 1 PSL

redaktorius Vyt. Alseika šiandien pasitraukė iš "Draugo" redakcijos. Jis lapkričio 18 d. persikelia į New Yorką. V. Alseika 1 psl. redaktorium buvo nuo 1967 m. rugsėjo 4 d.

TRUMPAI

Japonijoje šeštadienį apie 2,000 policininkų susidūrė su kraštutiniiais studentais. Panaudotos ašarinės dujos ir vandens švirškštai. Suminti 32 studentai, 30 policininkų bei studentų buvo sužeista.

K. G. Kiesinger, buvęs vak. Vokietijos kancleris, CDU — krikščionių demokratų partijos tautinio komiteto užvakar perrinktas, dar 2 metams, partijos pirmininku. Jis išrinktas visais balsais. Partijos suvažiavimas įvyks lapkričio 17-18 d. Mainz mieste.

A. Grečko, sovietų gynybos ministeris ir maršalas, šį mėnesį lankysis Kuboje.

Lėktuvo "grobikas" Mini-chiello, neseniai per prievartą nukreipęs JAV keleivinį lėktuvą į Italiją, kalbėjosi su tėvu ir iš JAV atvykusia motina bei seserimi. Dar neaišku, ar jis bus teisiamas Italijoje ar išduotas JAV-bėms. Italij, ypač prieš JAV nusistačiusių (pvz. komunistų) tarpe amerikietis-marinas laikomas beveik "didvyriu", savo pasprukimu į Italiją, esą, pasisakęs prieš "amerikinį teisingumą" ir buvęs "Vietnamo auka".

Lenkijoje

30,000 žydų Lenkijoje

Iš apie 3 mil. žydų, gyvenusių Lenkijoje prieš karą, daugiau kaip 2 mil. buvo patekę į nacių mirties stovyklas. Pokario metu vykus nuolatiniam žydų gyventojų emigravimui, dabar jų Lenkijoje telkio apie 30,000.

Per pastaruosius dvejus metus žydų emigravimas buvo itin gy-

Trys, šiomis dienomis paleisti, JAV kariai, buvę Vietkongo belaisviai

Estijoje trūksta maisto

Trūksta mėsos ir pieno gaminių Helsinkii. — Estijoje pastaruju metu apsiranę Suomijos gyventojai pastebėjo, jog krašte pradėjo trūkti įvairių maisto gaminių. Tai ryšku pradendant 1968 m. vasarą.

Tiesa, krašte netrūksta duonos ir bulvių, bet, kas labiausia suomius stebina, tai rinkose išnykę pieno ir mėsos gaminiai.

Trūksta ir žuvies

Estijos pakraščiuose anksčiau

klestėjo gyva žuvies pramonė. Panašiai kaip ir Skandinavijos gyventojai, ir estai buvo laikomi ir tebėra dideliais žuvų vartotojais.

Bet... šiuo metu Talino krautuvėse jau išnyksta ir žuvis.

Kodėl tai vyksta? Suomiai iš savo draugų Estijoje patyrę, kad rusai - okupantai pastaruoju metu atsargas, skirtas vietos gyventojams, pradėję imti savo žinion. Kalbama, kad naujoji kryptis turinti ryšio su pablogėjusiais sovietų - kinų santykiais.

RUSAI PRIEŠ

TRUMPUS SIJONUS

Prieš ir už "minijubką Sovietuose"

Maskva. — Kova prieš trumpus moterų sijonus ar už juos, šiuo metu visu aštrumu vyksta Sovietų Sąjungoje. Priešininkai siūlo kalėjimo bausmes ir kitas priemones. Trumpi sijonai turi ir nemaža šalininkų...

"Tie sijonai, tai — klasinis priešas"...

Vienas sovietų pilietis, kurio laiškas paskelbtas spaudoje, trumpus sijonus laiko tikru "klasiniu priešu". "Literaturnaja Gazeta", Rašytojų sąjungos organas, pranešė gavęs daug laišku — kai kuriuose jų siūloma moterims, su per trumpais sijonais, skirti nemažesnes bausmes, kaip eiliniams sovietų chuliganams... Tai reikštų, kad moteris su pertrumpais sijonais būtų baudžiamos pinigine bauda, kuri JAV doleriais apskaičiuojama, siektų 33,33 dol.

Skaitytas A. Raskin pabrėžė: esame per daug sujaudinti... Jis gynė vyrus, kuriems tokie sijonai patinka ir moteris, kurios juos dėvi.

Alaus gėrikai Vengrijoje įspėti: alaus įmonės gali neišpildyti numatyto plano, nes keliose Budapešto įmonėse nepagaminta butelių kamščių. Dėl to galės žymiai nukentėti pati gamyba.

KALENDORIUS

Lapkričio 10 d.: šv. Andrius, šv. Trifona, Vaišilgas, Nirmeda. Lapkričio 11 d.: Veteranų Diena. Šv. Veranas, šv. Nimfa, Vigintas, Seigūnė.

ORAS

Oro biuras praneša: Chicagoje ir jos apylinkėse šiandien iš dalies saulėta, kiek šilčiau, temp. sieks 50 ir daugiau F. ryt — debesuota, palyginti, vis dar šalta.

Bausmės — blogiau, negu sijonai

Minėtas Raskin pripažįsta, kad tie trumpi sijonai esą "nemadingi ir neestetiški", tačiau žymiai blogiau, jis teigia, tai tų didelių bausmių grėsmė. Kas pavojingiau, jis klausia: "Apnuoginti moterų keliai ar žmonės, kurie reikalauja administracinių bausmių, baudų, smerkimo?"

Kiti rusai, rašę laiškus spaudai pvz. maskvietis V.Y. Gorovoj, sakė, kad trumpi sijonai, tai "buržuazinė mada, panaši, kaip ir rūbų, batukų ar skrybėlių mados ir... merginos, tokią madą sekančios... liudija, kad joms trūksta "dvasinės plėtros".

Ispaniškojo ELTos biuletenio (Buenos Aires, rugsėjo - spalio, Nr. 5-36) žymi dalis paskirta sovietinės statistikos duomenimis apie Lietuvą ar visus tris Baltijos kraštus. Parodyta pati už save gana iškalbingai pasisakanti "rinkimų" statistika (vis 99.99 proc. ar apie tiek balsų), taip pat kolchozų - sovchozų ir "sklypininkų" gamybos palyginimas, ir pramonės palyginamieji duomenys iš visų trijų Baltijos kraštų. Ši pastaroji studija yra perimta iš vokiškosios ELTOS. Ji jau yra patekusi ir į vokiečių spaudą. (E.)

L. Strigel, vienas žymiausių vokiečių partijų Prahos

VYSK. ANTANAS L. DEKSNYS ROMUVOJE

KUN. BRONTIUS LIUBINAS

Ilgai lauktasis svečias pagaliau atvyko. Spalio 25 Romuvoje buvo pasitiktas Vakarų Europos lietuvių katalikų ganytojas vysk. dr. Antanas Liudvikas Deksnys. Sielovados direktoriaus prel. dr. Jono Avižos valia šis vizitas neturėjo reikšti vien tik vyskupo apsilankymą Vasario 16 gimnazijoje, o turėjo būti jo centrinis susitikimas su visais V. Vokietijos lietuvišiais. Už tai ir uždaras vien gimnazijos parengimas tebuvo trumpas — vyskupas išgėrė kavą kartu su gimnazijos mokytoju, administraciniu ir ūkiniu personalu; direktorius jam pristatė visus darbuotojus. Kita diena, prieš pat išvykdamas, ganytojas perėjo abudu — mergaičių ir berniukų — bendrabučius, susipažindamas su moksleiviais ir jų gyvenimo sąlygomis.

Oficialusis vyskupo pasisveikinimas

Šeštadienį aukštasis svečias buvo pagerbtas Romuvos salėje, kur buvo suvažiavęs nemažas skaičius lietuvių iš įvairių V. Vokietijos vietovių. Vasario 16 gimnazijos direktorius ir jos kurtorijos pirmininkas Vincas Natkevičius pristatė savo vadovaujamąją įstaigą, kaip kultūros ir lietuviybės židinį bei lietuviškos veiklos centrą. Pranešęs, kad šiuo metu iš 82 gimnazijos mokinių yra 60 katalikų (iki 22 evangelikų), direktorius suminėjo, kad anksčiau būdavo 100 ir net daugiau mokinių. Toks žymus skaičiaus sumažėjimas esąs Damoklo kardas, gresiantis ir Vasario 16 gimnazijai JAV-bių lietuvių pranciškonų gimnazijos, Putnamo seselių bendrabučio ir Italijos lietuvių salesiečių progimnazijos likimu. Esąs geras ženklas, kad naujasis ganytojas yra pedagogikos mokslų daktaras. Jo veikla ir patirtis padėsianti gimnazijai gyvuoti. Toliau kalbėjo, kad gimnazijoje religija dėstoma lietuviškai, kad per visą gimnazijos gyvavimo laiką neturėtų religinių konfliktų su mokiniais, kad ne vienas nėra atsisakęs eiti į religijos pamokas. Direktoriaus kalbą apvainikavo mokinių meninis pasirodymas, Rūta Kūnaitė padėkiojama Viktoro Simaičio Gražią šėlį, o Angelika Vilčinskaitė Bernardo Brazdžionio Benamio maldą. Maziejė suoko Kalvelį ir Suktinį, o didžiulios mergaitės Kepurinė. Už elerščius ir šokių atsakinga mok. Eliza Tamošaitienė. Ant galo Kazio Motgabio vadovaujamas choras sudainavo 3 dainas.

Gimnazijos kapeliono pareigas eina kun. Stasys Šileika perėmė vadovauti iškilmei, pristatinti sveikintojus, Sielovados direktorius prel. dr. Jonas Aviža išreiškė džiaugsmą, kad laukimo tarpas baigėsi ir prašė vyskupo perduoti padėką ir pagarbą šv. Tėvui. Vyskupas atėnas pas mus Kristaus vardu, jis yra dvasinių vertybių nešėjas, tiesos ir meilės apaštalas. Lietuvių kunigų Vokietijoje vardu išreiškė viltį, kad šis susitikimas būsianti gera pradžia bendro darbo.

Evangelikų vardu sveikino jų kunigas Juozas Urzdė, perduodamas senjor kun. Adolfo Kelerio ir Evangelikų Bažnyčios tarybos sveikinimus ir linkėjimus, vyskupui pradėdant šventą darbą Vokietijoje. Pabrėžė, kad šimtmečių eigoje evangelikai ir katalikai ieškojo, kas juos vienuos nuo kitų skiria, o dabar ieško, kas jungia, ieško bendro kelio. Bendrasis kelias gi yra Kristus.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas inž. Jonas K. Valiūnas apžvelgė Bendruomenės

veiklą, jos rūpesčius, pabrėždamas, kad lietuviškoji dvasiškija Bendruomenės gyvenime yra labai pozityviai aktyvi. Reikėdė vilti, kad vyskupo patyrimas bus gera pagalba ir Bendruomenei.

Katalikų pasauliečių tarybų vardu kalbėjo dr. Jonas Norkaitis. Gimnazijoje veikiančių jaunimo organizacijų vardu sveikino moksleiviai Petras Verselis ir Irma Dilbaitė — skautai, Ričardas Palavinskas — ateitininkai, o mokytojas Fricas J. Skėrys — evangelikų jaunimo ratelio vardu.

Romuvos LB apylinkės pirmininkas vyr. mok. Saliamonas Antanaitis, priminė tragišką gimnazijos kapeliono ir Romuvos apylinkės vadovybės nario kun. Jono Rianbūno dingimą. Vysk. Antano L. Deksnio žodis

Garbusis ganytojas tarė žodį paskutinis. Jis pareiškė, kad labai laukęs šios dienos ir valandos, kada galėsias būti Romuvoje, kuri yra vienu iš svarbiausių židinių mūsų išsivijimo. Džiaugina jį, kad čia yra vienybė tarp visų pažiūrų, kad ruošiamas jaunimas lietuviškai galvoti. Tai židinis, kuris neturi užgesti. Be židinių, jungiančių visus į vieną, maža tauta išnyks. Iš viso pasaulio lietuvių žvelgia į šį židinį viltingai. Pats gyvendamas Mississippio slėnyje žinojęs apie Romuvą prie Reino. Su įdomumu skaičiau Romuvos pirkimui aukotojų lentą, kur aukščiausioje vietoje stovi Šveicarija. Tas pats inž. Stankus, kuris Šveicarijoje suorganizavo didžiulę sumą Romuvos pirkimui, yra padėjęs pastatyti lietuvių bažnyčią jo buvusioje parapijoje East St. Louis. Iš šio židinio laukias, kad atsirastų taip pat pašaukimų ir kunigus ir vienuolius. Kunigas yra jungiantis vadas, dirbas kartu religinėje ir faitinėje srityse. Džiaugiasi jaunimo sveikinimais, nes pats buvęs ir skautas ir ateitininkas. Ateitininkai davė idealą ir atvedė į kunigų seminariją, skautai išmokę prak tiškų dalykų. Ypatinai malonus evangelikų sveikinimai. Eukumenizmo dvasioje darbavęs jau daugiau kaip prieš 30 metų Biržuose. Ten ypačiai gerą kontaktą turėjęs su kun. Neimanu. Galiausia sakė džiaugijasis galintis būti arti žmonių, išryškino pasauliečių reikšmę Bažnyčioje, kurie juk sudarą jos pagrindą. Baigdamas priminė, kad lietuvių tėvynėje į mus žiūri kaip į avangardą, kuris kuria dvasių ir dirba už Lietuvą. Paskutiniai žodžiai: "Lietuvių esu gimes ir lietuvių noriu mirti!"

Kunigų posėdis su vyskupu

I iškilmes buvo suvažiavę 14 kunigų — 12 iš Vokietijos ir po 1 iš Italijos ir Argentinos. Sielovados direktorius šeštadienio vakare juos visus sukvietė su vyskupu susipažinti posėdžiui. Vysk. Deksnys pareiškė visų pavardes jau žinojęs būdamas JAV-se o dabar džiaugiasi galėdamas bendradarbiauti. Nemanąs įvesti didelių pakeitimų. Jam priklauso visi liet. katalikai Europos kraštuose. Darbas teka planuoti kartu su visais Sielovadų direktoriais. Pastoracijos skaitas esminiu dalyku, kad būtų aplankomas kiekvienas žmogus. Išklė pašaukimų kunigystėn klausimą. Lazdos nesivežiosias, o tik nuoširdumą. Pastoracija turi eiti ranka rankon su lietuvių. Bad Woerishofeną palaikysias. Galvojas apie bendrą leidinį, nors ir neperiodinį.

Kunigai išklė eilę klausimų. Sutarta suvažiuoti studijoms 1970.III.29 Bad Woerishofen

Vysk. A. Deksnys drauge su kunigais, pasirošę teikti Sutvirtinimo sakramentą. Iš k. kun. St. Šileika, kun. Br. Liubinas, kun. V. Šarka, vysk. A. Deksnys, kun. dr. J. Petraitis ir tėv. Kl. Zalalis, OFM.

ATSILIKIMAS KAIMO STATYBOJE

Priekaištai statybos organizacijoms

JURGIS VETRA

Komunistų partija, perkeldama žemdirbius iš vienkienų į gyvenvietes, siekia ne tik ūkinį, bet ir politinį tikslų. Jai rūpi ne tik nutraukti siūlą su praeitimi, bet ir gyvenvietėse žemdirbius "perauklėti" ir juos atitinkamai organizuoti.

"Ministerių tarybos" pirmininkas J. Maniušis minėtų tikslų neslepia: ("Tiesa", Nr. 229). "Respublikoje atliekami reikšmingi darbai, perueliant kakaismo gyventojus iš vienkienų į statant gyvenvietes. Šis uždavinys turi ne tik didelę ūkinę, bet ir politinę reikšmę. Sukūrus kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose gerai sutvarkytas, atitinkančias dabarties reikalavimus gyvenvietes, bus galima išspręsti problemą — suartinti kaimo ir miesto žmonių gyvenimo lygį. Valstybė šiame darbe teikia didelę paramą.

Kadangi rangovinės organizacijos yra perkrautos, gyvenamuosius namus kaimo stato daugiausia patys ūkiai ir individualūs statytojai. Gerus rezultatus pasiekia paprastai tie ūkiai, kur individualius gyvenamuosius namus stato nuolatinės statybinės brigados, kur teikiama visokeriopa parama persikeliantiems.

Kaimo gyventojų persikėlimui iš vienkienų ne visur skiriamas reikiamas dėmesys. Iš užplanuotų pastatyti šiemet 6 tūkstančių individualių ir kooperatinių gyvenamųjų namų per 8 mėnesius tepastatyta 3 tūkstančiai arba 50 procentų metinio plano. Ypač blogi reikalai Rokiškio, Plungės, Klaipėdos, Vilkaviškio ir Švenčionių rajonuose. Minėtų rajonų partijos rajonų komitetai, vykdomieji komitetai ir gamybinės žemės ūkio valdybos, matyt, apleido vadovavimą šiam svarbiu darbu barui."

Žemės ūkio ministerio pavaduotojas A. Baltušis komunistų partijos centro komiteto pasita-

ir išbūti ten visą savaitę. Kolonijų lankymą teksią kruopščiai suplanuoti. Prel. Aviža pasakė, kad jo sąrašuose esą netoli 5.000 lietuvių katalikų Vokietijoje.

Sutvirtinimo sakramentas

Per Kristaus Karaliaus šventę vysk. Antanas L. Deksnys suteikė sutvirtinimo sakramentą 32 lietuviukams. 18 Vasario 16 gimnazistų, o kiti iš įvairių Vokietijos vietų suvažiavę specialiai šiam tikslui. Iškilmingas mišias kartu su vyskupu laikė 11 kunigų.

Tollimesni vyskupo kelias

Iš Romuvos vysk. Deksnys užsuko Bensheime pas Vokietijos LB valdybos pirmininką inž. Joną K. Valiūną su šeima ir Dieburge pas tėv. Alfonsą Bernatonį, OFM Cap. Kita diena kartu su juo aplankė Mainzo vyskupą dr. Hermann Volk, kur aptarė lietuvių katalikų pastoracijos reikalus Mainzo vyskupijoje. Mainze vysk. Deksnys dar aplankė ligoninėje po širdies infarkto savanorį kūrėją ats. maj. Juozą Kriščiūną jo 70 metų amžiaus išvakarėse. Tada tiesiai į Bad Woerishofen, ELI

rimo nurodė tik kai kurias kaimo statybos atsilikimo priežastis ("Tiesa", Nr. 230):

"Respublikinės organizacijos kaimo statybininkams skiria per mažą dėmesio. Kolūkiai ir tarybiniai ūkiai blogai aprūpinami statybine technika, jiems pavuotai tiekiami gelžbetonio gaminiai, be to, jų nomenklatūra labai ribota. Vis dar neišspręsta problema, kaip aprūpinti statybas statybininkais. Reikėtų žymiai išplėsti esamas medžio apdirbimo dirbtuves ūkiuose, jas geriau aprūpinti technika. Bloga ir tai, kad, didėjant kapitalinio remonto darbų apimčiai, ne viena rangovinių organizacijų nesitima atlikti šių darbų. Reikėtų pagalvoti apie kaimo remonto organizacijų steigimą.

Persikeliant gyventojams iš vienkienų į gyvenvietes, žymiai padidėjo individualių namų statyba, tačiau šiam darbiui rajone vadovauja tik vienas kapitalinės statybos skyriaus inžinierius. Kalbėtojas pasiūlė rajonuose įsteigti techninės priežiūros inžinierių etatą.

Nemaža pretenzijų žemės ūkio darbuotojai turi rangovinėms organizacijoms. Jeigu Respublikinis tarpkolūkinis statybos organizacijų susivienijimas sekmingai vykdė planus, tai to negalima pasakyti apie Statybos ministerijos organizacijų, mechanizuotų kilnojamos kolonų ir kitų rangovinių organizacijų darbą. Vien per pastaruosius ketverius metus nes atliktu darbų už 16 milijonų rublių. Didelį susirūpinimą kelia ir tai, kad Žemės ūkio ministerijos objektų aštuonių mėnesių statybos planas įvykdytas 87 procentais."

Statybos medžiagų nepriteklis

Minėtame pasitarime J. Balukus, Šilutės komunistų partijos sekretorius, suglaustai nurodė eilę nesklundimų kaimo statyboje ("Tiesa", Nr. 230):

"Statybininkų veikloje yra nemaža spraga. Trūksta darbo jėgos, žema darbininkų kvalifikacija. Nepakankamai mechani-

zuojami darbo procesai, statybos blogai aprūpinamos transportu. Būtina sustiprinti kilnojamos mechanizuotos kolonos gamybinę bazę. Užbaigus ją statyti, aprūpinus mechanizmais ir transportu, ši organizacija galėtų dvi gubai daugiau nuveikti. Tai būtų rimta paspartis rajono tarybiniam ir kitiems valstybiniam ūkiams."

Svarbiausią priežastį — statybos medžiagų nepriteklį jis nutytylėjo. Šiuo klausimu išsitarė Lietuvos statybininkų medžiagų ministerio pavaduotojas K. Jotautas ("Tiesa", Nr. 230):

"Statybininkams trūksta plytų. Plytinės neįvykdo savo uždavinių. Antai dėl blogo Palemono, Kalvarijos, Anykščių plytinių darbo statybos šiemet negavo beveik 12 milijonų plytų. Plytinėse dažnai keičiasi darbininkai, nes jose mažai mechanizuota sunkių darbų Ministerijos remonto-mehaninė bazė yra menka ir negali laiku suteikti įmonėms reikiamos pagalbos.

Statybininkai neretai kerta šaką, ant kurios patys sėdi, nes jie laiku neatiduoda naudoti naujų statybininkų medžiagų pramonės pajėgumų. Per aštuonis šių metų mėnesius ministerijos objektų statybos montavimo darbų apimtį teįvykdė 96 procentais. Daug trūkumų yra statant Akmenės cemento gamyklą, "Aleksoto" stiklo fabriką, Palemono keramikos, Pilviškių drenažo vamzdžių gamyklas. Būtina išplėsti nerūdinių medžiagų bazę."

Kaimo statybos planai sunkiai vykdomi. Minėti komunistų partijos pareigūnai tikrai neturėjo tikslo pavaizduoti tikrovę tamsiomis spalvomis.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2555 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniai 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami su siurais.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. Walbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą net atsiliepia. Skambinti 374-801

DR. C. K. BOBELIS
"Nkstų ir šlapumo takų chirurgija"
Tel. 695-0533 - Elgin
425 No Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-0108 ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniai 2-4 val. vak. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 470-4043
Rezid. tel. Walbrook 5-5048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penktadienį 1-5, trečiadienį uždaryta

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-0108 ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniai 2-4 val. vak. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 470-4043
Rezid. tel. Walbrook 5-5048

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIŲ IR VAIKU LIGŲ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p.
Ofiso telef. 7-1166
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HE 6046-6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv. 6-8 val., antr., ir penkt. 1-4 val., trečiadienį uždaryta

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv. 6-8 val., antr., ir penkt. 1-4 val., trečiadienį uždaryta

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. Ludlow 5-9500
Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society
Subscription: \$17.00 per yr. in Cook County, Illinois, \$15.00 per year outside Cook County, \$18.00 foreign countries
Cook County, Illinois Metams 1/4 metų 3 mėn. 1 mėn.
Kietur JAV \$17.00 9.00 5.00 2.00
Kietur JAV \$15.00 8.00 4.50 1.75
Kietur ir kitur užsieny \$18.00 9.50 5.50 2.25
Redakcija straipsnius talso savo nuodžiūra. Nesumadotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos prišlūnčiamos gavus prašymus.
Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniai 8:30 — 12:00
Administracija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniai 8:30 — 12:00

Ofiso tel. HE 4-5758
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniai, penktadieniai 2-9 v. Šeštadieniai 10-1 p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą
Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ir ketv. 1-4 ir 7-9; antr., ir penkt. 10-4; šeštadienį 10-2 val.
Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINŲ LIGOS
Crawford Medical Building
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė chirurgija
6152 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220 Namų rez. PR 8-9081
DR. JANINA JAKSEVICIUS
J. O. K. S. A
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadienį 10-1 val. 4 val.
Ofs. PR 6-8022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., sešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarim.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 W. 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta
Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį, šeštadienį, tik susitarim.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštadienį 12-2 val. p. p. Trečiadienį uždaryta
Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 16th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Nekyruos trečiadienį. Šeštadieniai 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIŲ IR VAIKU LIGŲ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p.
Ofiso telef. 7-1166
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HE 6046-6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773, Rez. PR 8-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv. 6-8 val., antr., ir penkt. 1-4 val., trečiadienį uždaryta

Ofs. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligonius tik susitarim
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta
Tel. PROspect 6-9400

DR. ONA VASKEVICIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 So. Albany Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadienį 2-4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą
Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį, šeštadienį, pagal susitarimą
Ofiso tel. 767-2141 Namų 638-4850

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirm., antr., ketv. 1-4 ir 7-9, penkt., ir 6-8 v. vakare. Šeštadieniai 11-3 val. popiet.

Platinkite "Draugą"

since 1914...
MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
490 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60612
PHONE: 254-4470
4 3/4%
PASSBOOK SAVINGS
All Accounts Paid and Compounded Quarterly
5 1/4%
6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES
Minimum \$1,000

AMERIKOS STIPRYBĖ

Šiuo metu JAV-bėse yra apie 203 milijonai gyventojų. Tai didelis skaičius, ypač jeigu jį sugretinsime su faktu, kad pirmojo šio krašto gyventojų surašymo metu, 1790 metais, tebuvo 3,929,214 gyventojų.

Savaime aišku, kad tiek daug gyventojų JAV-bėse nebūtų, jeigu ne imigracija. Naujais gyventojais Amerika stiprinama ir mūsų dienomis. Beveik iš visų Europos ir daugelio kitų pasaulio kraštų į Ameriką vykdoma patys veikiausi, veržliausi, sumaniausi, fiziškai stipriausi, o pastaruoju metu ir mokyčiausi žmonės. Daugiausia imigrantų teikė britai, airiai, žydai, vokiečiai, italai, lenkai, prancūzai, ispanai, čekai, olandai, slovakai, norvegai, šveicarai, lietuviai. Prievarčios būdu buvo gabenami Afrikos negrai, ilgai neišsilaikę smarkiai išaugę. Kitų rasinių grupių indėlis nežymus.

Ir šiuo metu pagal įstatymais nustatytas tautines kvotas Amerika kasmet susilaukia daugybės naujų imigrantų. Taigi įvairių tautų kraujas pagelidauja, ir tai yra Amerikos stiprybė, o ne silpnybė, kaip kai kas bando teigti. Tai gerai supranta ankstesnieji, o taip pat suprantą ir dabartiniai krašto vadovai.

Amerikiečių tautos kūrimo procesas, vykstant savaimingo „tautų suvirinimo viename katile“ jokių būdu, nėra įvykęs faktas ir šiandienai kalbėti apie amerikiečių tautą mums įprasta nacionaline prasme kažin ar tenka. Iš paviršiaus kiek paskusk „jankį“ ir daugiau ar mažiau giliai rasi kurios nors tautybės nari.

Taigi Amerika yra daugtautė ir to niekas neneigia. Greta jau daugiau ar mažiau „suvirintos“ visuomenės egzistuoja dešimtys milijonų kitų tautų narių, kuriems šio krašto įstatymai ir praktika duoda tokią didelę tautinės veiklos laisvę, kokią vargiai jau turi kuri nors tautinė mažuma bet kuriame kitame krašte.

Niekas niekada Amerikoje nevertė atskirų tautų, rasų narių ar jų bendruomenių atsižadėti tautinių ar rasinių savumų. Taigi tautinės grupės išliko ir, reikia manyti, bus dar ilgą laiką, nes jos yra vertingiausia sudedamoji Amerikos dalis. Paties žmonių ir tautų Kūrėjo jau taip sutvarkyta, kad žmogus, veikdamas savo tautos ar rasės ribose, gali daugiausia naudoti atnešti.

Kaip penkiasdešimties valstybių federacija netrukdo vėlinio JAV-bių valstybingumo, taip tautinės grupės nelaužo šio krašto vienybės ir stiprybės. Dar daugiau. Paskutiniai

įvykiai kaip tik parodė, kad Amerikos pamatus griauti beveik išimtinai bando jau „suvirintų“ senųjų amerikiečių ainiai, kuriuos ir „praskutus“ sunkiau jų tautybę nustatyti. Tuo tarpu nė viena tautinė grupė niekada neišėjo prieš šį krašto laisvės simbolį — vėliavos, kurios dėka visi gali ramiai, sočiai ir laisvai gyventi. Lygiai nė viena tautinė grupė net tuo atveju, kai jų senosios tėvynės prieš Ameriką kariavo, neišdavė savo naujosios tėvynės ir aukėjo už ją savo narių gyvybes.

Todėl ir mus gerai nuteikia žinia, kad dabartinis JAV prezidentas R. Nixonas žada daugiau dėmesio skirti tautinių grupių reikalams. Malonu, kad ir jo vyriausias padėjėjas viceprezidentas Spiro Agnew nesigėdi prisipažinti esąs graikų kilmės. Panašiai elgiasi ir visą eilę kitų aukštųjų pareigūnų.

Tokiomis nuotakomis turime gyventi ir mes. Turime stengtis kuo ilgiausiai išlikti lietuviams pačios Amerikos labui. Šiam tikslui siekti yra įvairių būdų bei priemonių. Tek jų bent keletą jų suminėti.

Reikia ne tik remti lietuvių bendruomenės organizacijas, bet ir būti jų aktyviais nariais, remti lietuviškas parapijas, nebėgti nuo jų, dalyvaudant jų veikloje, reikalaujant jų veikloje, reikalaujant prideramų kalbos teisių apeigose, bažnyčioje ir kitame parapijos gyvenime, visomis išgalėmis stengtis išlaikyti tautinius teritorinius rajonus — lietuvių kolonijas Amerikos miestuose, puoselėti lietuvių kultūros ir meno apraiškas, ugdyti kūrybines pajėgas, remti mūsų lietuviškas parapijas ir lituanistines mokyklas finansiskai ir ypač siunčiant į jas savo vaikus, stiprinti lietuvišką spaudą, ansamblius, chorą ir daryti visa kita, kas padėtų išlikti lietuviams.

Pastaruoju metu kažkokia juodoji ranka siekia išauginti Amerikai naują visuomenę, atsietą nuo Dievo, nuo valstybės, tautos ir šeimos sąvokos. Tokia visuomenė, jei kada atsirastų, reikėtų šio gražaus krašto ir jo laisvės pradžiai. Taigi reikia visomis išgalėmis padėti kraštui nuo tos „visuomenės“ apsaugoti, prieš pastatant valstybę, tautą ir šeimą puoselėjančią Amerikos bendruomenę, kad ir iš įvairių tautų sudėtą. Amerika yra laisva, kuriuo ir mes plaukiame. Ar gi jos likimas gali mums nerūpėti? b. kv.

Spaudoj ir gyvenime

BALTIJOS KRAŠTŲ VĖLIAVOS MĖNULIN

Tedis Zierins, uolus latvių laikraštininkas, ryšium su astronautų nugalėtomis vėliavomis ant mėnulio, išspausdino Chicago „Community publications“ laišką, kuriame sakoma, kad jeigu jau buvo užsienio kraštų vėliavos iškeltos mėnuly, tai pirmenybė turėjo būti atiduota višoms šalims, turintioms diplomatinis atstovus Washingtono. Tokiu būdu neturėjo būti išskirtos nė vėliavos trijų Baltijos valstybių.

„Beacon News“ išspausdino kita Zierinio laišką, kuriame jis sako, kad Apollo 11 nunešė ant mėnulio 136 kraštų vėliavas, jų tarpe ir keletos kraštų, kurie neturi diplomatinis santykių su JAV. Tik tarp jų nebuvo Lietuvių, Latvijos, Estijos vėliavų, nors

šie kraštai prieš 47 m. užmezgė diplomatinis santykius su Amerika.

Zierins dabar kelia balsą, kad šis neapsižiūrėjimas turi būti pataisytas siunčiant Apollo 12 į mėnulį. Ypač, kad lapkr. 19 d., kada nusileis antra amerikiečių grupė ant mėnulio, yra metinės Lincoln Gettysburgo kalbos, kur buvo išryškinta mintis, kad neprašus žemėje vyriausybės, sudaryta pačios tautos, atstovaujanti tautos reikalams. Tokios vyriausybės buvo Baltijos kraštų. Be to, Apollo 12 nutūpimo išvakarėse — lapkr. 18 d. — yra Latvijos šventė. Todėl Zierins ragina, kad Apollo 12 nuneštų mėnulį ir Baltijos kraštų vėliavas, parodydant pasauliui, kad tie kraštai yra Amerikos dalis.

RAUDONIEJI PRŪSAI

„Draugo“ korespondentas Bonnoje praneša:

R. Vokietija — labiausiai dirbtinai Maskvos padaras

Rytų Vokietijos įvykusio 20-čio progą vokiečių spauda Vakaruose pradėjo labiau domėtis „sovietinės Vokietijos“ pajėgumu bei jos vaidmeniu „socializmo stovykloje“. Viena, netruksta balsu, norinčių pripažinti vadinamąją „DDR“, antra, randama, kad rytų vokiečiai — irgi vokiečiai. Ryšium su tuo paaiškėjo įdomių, ypač ūkio srities, faktų.

R. Vokietija, be abejo, labiausiai dirbtinai Maskvos satelitas.

Pramonės atžvilgiu — 8-sis kraštas pasauly

Tą valstybę sudaro buv. Reicho „vidurinioji“ dalis. Jos teritorija visu trečdaliu mažesnė už tris Baltijos valstybes. Gyventojų yra apie 17 mil. Baltijos kraštuose — apie 7 mil., Lenkijoje — 32 mil., Rumunijoje ir Jugoslavijoje apie 20 mil., Čekoslovakijoje — apie 13 mil. Tačiau, pagal pramonės gamybą, Rytų Vokietija yra atsidūrusi net aštuntoje vietoje pasauly.

Tai stebina, nes R. Vokietija okupantų-rusų buvo ypatingai žiauriai išnaudota. Žinoma, kad krašte labai trūksta plačios apyvartos prekių, gi pramonė vystoma itin vienusiškai. Tačiau reikia atminti, kad dabartinė R. Vokietija, kaip ūkinė sritis, dar prieš karą turėjo žymiai stipresnę perdirbimo pramonę, negu Vak. Vokietija (šioje, kaip ir šiandien Čekoslovakijoje, pirmavo anglies ir kitų pramoninių žaliavų ruošimo bei perdirbimo pramonė).

Svarbiausias ūkio partneris — Sovietai

Turint galvoje COMECON kraštus, R. Vokietija sudaro pusę proc. teritorijos su 5,1 proc. gyven tojų, tačiau to bloko užsienio prekyboje dalyvauja 15 proc. (Čekoslovakija — 13 proc., Lenkija — 10,7 proc.). Svarbiausias viso COMECON prekybos partneris, aišku, yra sovietų Sąjunga (41 proc.). Ji yra ir svarbiausia Rytų Vokietijos prekybos partneriu. 1967 m. prekybos apimtys tarp abiejų kraštų siekė 2,8 milijardus (bilijonus) dol. ir žadama ją pakelti iki 3,3 milijardo (bil.). Net ir geriausiais laikais sovietų prekyba su kinais buvo daugiau kaip trečdaliu mažesnė.

Rusai ir prūsai vieni kitus papildoma...

Prūsai (o juk Rytų Vokietiją tegalima taip vadinti) viena kita puikliausiai papildoma: rusai pristato žaliavas, vokiečiai — mašinas ir įrengimus, ypač tokius, kurių trūksta, pvz. automatinio, elektroninio, optinio valdymo įrengimus. Šiais metais jau 49 proc. visos R. Vokietijos mašinų ga-

mybos kelias į Rusiją. Dabartinė COMECON kainų ir bilaterialinio atsiskaitymo sistema teduoda naudos tik tiems dviem partneriams... Laisvos pasaulinės rinkos sąlygomis, R. Vokietijos pramonė nebūtų pajėgi varžytis Vakaruose.

Vak. Vokietija teikia Rytinei milžinišką paramą

Nepajėgūs ir kiti satelitai. Jie neturi savo tarkininko -Vak. Vokietijos, kuri dideliu mastu ir „vidaus prekybos“ vardu teikia Rytų Vokietijai milžinišką pagalbą. Žinoma, galutinai pasinaudoja -Sovietų Sąjunga. Tuo tarpu visi kiti satelitai turi bandyti nuostolius prekyboje su rusais, padengdami eksportais ir Vakarų ir neišsivysčiusius kraštus.

Bendra rusų — prūsų politika

Rusų ir prūsų ūkinė sandara reikišiai ir politikoje. Jie abu sudaro savotišką „kondominijumą“. R. Vokietijos režimas yra pats ištikimiausias Maskvai, politiniu požiūriu priešingas bet kokiam „laisvėjimo“ vyksmui, ūkiškai pajėgus pristabdyti „išcentrinę“ kitų satelitų jėgas, iškančias ūkinės pagalbos Vakaruose.

Kas įvyks Bonnoje socialistams įsigalėjus?

Ryšium su Bonnos naujosios socialistų - liberalų vyriausybės numatyta kryptimi, gali susidaryti nauja padėtis. Ulbrichto režimas nebūtinai džiūgaus dėl galimų Bonnos geresnių ryšių su Varšuva ir Bonnos „artejimo“ su Maskva. Antra vertus, būtų

iliumizacija manyti, kad Maskva išsižadėtų savo ištikimiausio satelito — Rytų Vokietijos. Kiekvieno atveju, ypač sunkiai vykstant politiškai apjungtos Europos lipdymui, turės didėti abiejų Vokietijų svoris. Tuo pačiu metu kils ir vokiečių tautos, rytuose ir vakaruose, atsakomybė. vb.

PRAŠO PATRIARCHATO

Spalio mėnesį Romoje įvykusiame ukrainiečių katalikų vyskupų metropolito Sinodo suvažiavime buvo nutarta kreiptis į Popiežių Paulių VI-jį, prašant įkurti Kievo ir Haličo ukrainiečių katalikų patriarchatą. Panašiai Artimuose Rytuose veikia syrų, chaldėjų ir melchitų katalikų patriarchatai, kurie turi žymiai mažiau tikinčiųjų. Laisvajame pasaulyje šiuo metu yra daugiau negu du milijonai ukrainiečių katalikų. Kaip žinoma sovietų valdžia 1946 metais jėga panaikino ukrainiečių katalikų Bažnyčią Ukrainoje ir tikinčiuosius priverė prisijungti prie Maskvos ortodoksų patriarchato. Visi ukrainiečių katalikų vyskupai ir apie 1.000 kunigų buvo suminti ir deportuoti į Rusiją. 1963 metais tik vienam Lvovo arkivyskupui metropolitui Juozapui Slypyj, po 18 metų kančių Sibiro sunkių darbų stovyklose, buvo leista išvykti į Romą, kur jis buvo pakeltas kardinalu ir dabar vadovauja laisvajame pasaulyje gyvenantiems ukrainiečiams katalikams.

Šis keturiolikos metų berniukas taip pat įjungtas į apsaugą nuo komunistų puolimų, jis budi, saugodamas vieną pabėgėlių stovyklą Pietų Vietname prie Tieu Atar.

Svėksna ir jos gimnazija

ALICIJA RUGYTE

Lietuvybė ir katalikybė buvo sąmoninga ir stipri švėksniškių tarpe. Pasireiškė ankstyvas tautinis susipratimas, stiprus žemaičių prisirišimas prie savo krašto, kaip to gražų pavyzdį turime Domininko Endzelio asmenyje.

Lietuva, numetusi paskutinius vergijos pančius, jau pirmaisiais savo nepriklausomybės metais pradėjo rūpintis švietimu. Visur pradėjo steigis mokyklos, kaimuose pradžios, miesteliuose ir miestuose — progimnazijos ir gimnazijos.

Neatsilikio tame darbe ir Svėksna. Svėksnos gimnazijai š. m. liepos 27 dieną sukako 50 metų. Toks gana ilgas kultūrinio darbo kelias, gražūs darbo vaisiai ir šviesiųjų asmenybių jėgos, paaukotos tolimos provincijos švietimui, skatina bent trumpai peržvelgti jos veiklą.

Dar 1912 metais iš Amerikos į Svėksną grįžo be raštis siuvėjas Domininkas Endzelis, sirdamas džiova. Patiriamas gydžiusio jį dr. Juozapo Rugio mirdamas paliko vidurinė mokyklai Svėksnoje steigti pinigų ir vertinga nejudoma turta.

Ši palikimą globoti, tvarkyti ir įvykdyti jo valią padėdė testamentu vykdytojas dr. Juozapui Rugiui, J. Rupšui, Petriui Rimkui, P. Gedmintui, D. Šauliui, P. Jenčauskui ir Kazimierui Motušui.

Kilus pirmam pasauliniam karui nebebuvo laiko ir sąlygų klijniam velionio ir šių pažangusių visuomenės narių sumanymui įvykdyti. Tik gražūs karui ir susi-

kūrus nepriklausomai Lietuvos valstybei, jau 1919 metų pavasarį Svėksnos klebonas kan. Julius Maciejauskas, nuvykęs į Švietimo ministeriją, gavo žodinį leidimą progimnazijai steigti su sąlygomis, kad parūpins patalpas, aptarnavimą, kura, inventorių, susiras mokytojus. Tada ir ministerija mokesiant mokyklos personalui algas už klases, kuriose bus ne mažiau kaip 25 mokiniai. Tų pačių metų liepos 27 dieną a. a. Domininko Endzelio testamentu vykdytojai ir kanaaninko Juliaus Maciejausko sukviestoji pažangioji Svėksnos visuomenė nutarė steigti Svėksnoje progimnaziją. Išrinkto nutarimo vykdymui komiteta, kurį sudarė pirmininkas grafas Jurgis Plateris, vicepirmininkas kan. J. Maciejauskas ir nariai Petras Rimkus, Juozas Rupšys, Teodoras Balsys, Stasys Serapinas ir Antanas Kaulakis.

Netrukus valščiaus sueiga pavedė progimnazijai caro laikais buvusios dviklasės mokyklos namus. Tadą D. Endzelio testamentu vykdytojas dr. J. Rugys jau sirdgamas sukvietė visus testamentu liudininkus ir progimnazijos globos komitetą ir perdavė palikimą su sąlyga, jei progimnazija būtų uždaryta tai palikimas turi būti grąžintas testamentu vykdytojams kitai mokyklai su naudoti.

Progimnazijos globos komitetas ėmė rūpintis inventoriu, mokytojų kvietimu ir t. t. Tam ypač daug pasidarbavo vikaras kun. Antanas Šarka.

Švietimo ministerija davė raštišką leidimą 1919 m. rugsėjo 1 pradžiai progimnazijoje darbą ir patvirtino pirmąją mokytojų tarybą: direktorius kun. Antanas Šarka, mokytojai Kazimieras Zukas, Juozas Rupšys, P. Stelmokas, R. Bormas ir Juzefa Jakubauskienė, kuri dabar vienintelė liko iš visos, tos mokytojų tarybos ir gyvena Chicagoje pės dukterį Egle Vilutienę.

TAUTINIŲ GRUPIŲ KONFERENCIJA WASHINGTONE

GRAŽINA KRIVICKIENĖ

Tautinio respublikonų komiteto suruošta pirmoji tautinių grupių konferencija pavadinta „Heritage Groups Conference“ prasidėjo š. m. spalio 29 dienos vakare registracija bei priėmimu Statler viešbutyje ir tęsėsi ligi spalio 31 dienos. Joje dalyvavo 29 tautybių atstovai: Amerikos indėnų, armėnų, bulgarų, baltgudžių, kiniečių, kazokų, kroatų, kubiečių, estų, prancūzų, vokiečių, graikų, ven grų, italų, japonų, latvių, libaniečių (asyriečių), lietuvių, Amerikos meksikonų, lenkų, portorikiečių, rumunų, rusų, serbų, sileziečių, slovakių, slovenų, P. Amerikos atstovų, ukrainiečių.

Konferencijoje dalyvavo inž. Bronius Nainys iš Chicago, Vytautas Abraitis su žmona iš New Jersey, Antanas Novasaitis iš Philadelphia, Raimondas Kudukis iš Clevelando. Tėnka pridurti, kad veiklus respublikonų partijos narys ir vienas iš kalbėtojų konferencijoje buvo John F. Burgess, taip pat lietuvių kilmės.

Šios pastoviai sudarytos tautybių grupės prie tautinio respublikonų komiteto direktoriu mi yra paskirtas vengras Laszlo C. Pasztor, buvęs aktyvus 1956 m. vengrų sukilimo prieš rusus dalyvis.

Konferencijos programa buvo plati ir išsami. Jau pirmą konferencijos dieną tautybių atstovai buvo prezidento Nixono ir viceprez. Agnew priimti Baltuosiuose rūmuose. Tautybių grupės direktorius Pasztor įteikė prezidentui atstovų pasirašytą memorandumą, kuriame dėkojama prezidentui už duotą galimybę turėti tautinių grupių skyrių. Jame taip pat pareikšiamas pritarimas prezidento vedamai politikai.

Prezidentas ir viceprezidentas, sveikindami susirinkusius, įvertino jų įnašą Amerikos gyvenimui, kad ir jų protėviai buvo ateiviai šiame krašte. Baltuosiuose rūmuose, be minėtų lietuvių, teko sutikti ir „Garso“ redaktorių M. Zužų.

Tautinių grupių posėdžiai vyko Statler viešbutyje. Buvo išklausyta visa eilė kalbų, jų tarpe Havajų senatoriaus Hiram Fong, kongresmano Edward J. Derwinski, prezidento patarėjo Harry S. Dent, palikimų - Heritage grupės direktoriaus Laszlo C. Pasztor, minėto lietuvių kilmės administratoriaus John F. Burgess, komunikacijos direktoriaus Richard Garbett (jis ragino rašyti laiškus prezidentui, palaikant jo

vedamą politiką, smerkiant komunistų įtaigotas demonstracijas), tautinio respublikonų komiteto viceprezidento James Allison, tautinio respublikonų komiteto politinio skyr. direktoriaus Richard Richards ir keletos kitų. Susirinkusieji patiekė savo pagelidavimus dėl ateities planų, nušviesdami savo veiklą organizacijoje.

Priešpiečių metų respublikonų komiteto pirmininkas Roger C. B. Morton įdomiojo kalboje tarp kitko pastebėjo, kad į A-

W. Ulbricht, R. Vokietijos diktatorius (kairėje) su savo įpėdiniu Honacker.

meriką atvykę imigrantai, išsiskitę po įvairias JAV valstijas, palaiko tarp savo kilmės tautiečių glaudžius ryšius, tuo išlaikydami savo papročius, savo krašto kultūrą, stiprius šeimos ryšius, duodami daug gero šiam kraštui. Jis tokius ateivius pavadino šiandieninio gyvenimo rūsčiais, ragindamas ir toliau laikytis tokių principų. Padarėta tokiomis partijoms pirmininko žodžiais, jūsų korespondentė įvykstančioje spaudos konferencijoje iškėlė klausimą dėl galimybės paremti atskirų tautybių šeštadienines mokyklas, kurios ir yra pagrindas savo tautos tradicijoms ir palikimui išlaikyti. Tas klausimas būsiąs priimtas dmesimis.

Tautybių konferencijos atstovai aplankė ir kelias valstybės žinybas. Transporto ministerijoje pranešimą padarė transporto sekretorius John Volpe, taip pat įkurdinimo ir miestų planavimo pasekretorius Richard C. van Dussen. Atsilankiusius į Valstybės departamentą tautybių atstovus sutiko neseniai paskirtas į Valstybės departamentą prie viešųjų reikalų skyriaus ryšininku su nevaldiškoms organizacijoms estų kilmės Ilmar Heinaru. Ten įvykusioje konferencijoje padarė neilgą pranešimą ir atsakinėjo į susirinkusiųjų paklausimus Valstybės departamento sekretorius William P. Rogers. Plačiau tautinių grupių atstovus informavo užsienio politikos (nukelta į 5-tą puslapį)

Direktorius A. Šarka su entuziazmu ir pasišventimu tvarkė progimnaziją ir pirmaisi mokslo metais 1919-1920 m. buvo 91 mokinys, veikė 3 klasės.

Kitais mokslo metais buvo išleista pirmoji progimnazijos laida — 8 asmenys, iš kurių dabar Chicagoje gyvena Janina Rugytė-Račkauskienė, Jonas Račkauskas, buvę vėliau tos gimnazijos mokytojai, Pranas Šilas ir Čeliauskas.

1923 m. gruodžio 23 dieną „Saulės“ draugija, progimnazijos komiteto prašoma, perėmė progimnaziją savo globon. 1924-25 mokslo metais buvo atidaryta ir 5 klasė. 1925 metų gegužės mėnesį suėgė Svėksnos miestelis ir progimnazijos rūmai su visu inventoriu. Ši nelaimė pagrėitino projekto įvykdymą — nuosavų rūmų statymą. Tam tikslui buvo likviduotas Domininko Endzelio palikimas.

Valščiaus savivaldybė prie parko gimnazijos statybai paskyrė sklypą. Kadangi tas sklypas buvo per mažas, tai grafas Jurgis Plateris paaukojo šalia sklypo esančią gražiausią savo parko dalį. Už likviduotą Domininko Endzelio palikimą buvo nuipirkta visa statybinė medžiaga ir pradėti statyti gimnazijai rūmai. Pritrūkus lėšų statybai kan. J. Maciejauskas nuvyko į Ameriką, aukų rinkti ir vėl gausiomis aukomis paremė gimnazijos rūmų statybą švėksniškiai senieji emigrantai, kurie padėjo kun. Maciejauskui pastatyti Svėksnoje gražiausią gotikos stiliaus bažnyčią.

Amerikos lietuvių švėksniškių aukomis ir nuosirdžiomis vietinės visuomenės pastangomis gimnazijos rūmai buvo baigti statyti ir 1928 m. liepos 25 d. dalyvaudant prezidentui A. Smetonai, švietimo ministrai K. Šakeniui ir daugeliui aukštųjų pareigūnų, iškilmingai pašventinti.

(Bus daugiau)

PUTNAMO LIETUVIŠKAME CENTRE

Nekalto Prasiidėjimo seselių lietuvių sodyba Putname, Conn., visuomet patraukia praeivio aki. Žvilgtelėjus į ją iš lauko, visur matyt pavyzdinga tvarka; seni ir nauji trobesiai, sutūpę tarp medžių, medelių, įvairių krūmų, dailiai aptaisyti, nudažyti. O pačioje sodyboje, retai švariojo aplinkumoje, virte verda prasmingi darbai - darbai, stačiai tirpdami tylių, kantrių, pasižventusių ne sau, tiek vyresnių amžiumi, tiek jaunesnių seselių rankose.

Ką jos veikia bei nuveikia, ne matęs nei nepatyręs vietoje ne nepatiktum. Jau vien pačios organizacijos išlaikymas, papildymas, apsirūpinimas ir kt. vienolyno reikalai čia ir Kanadoje (Toronto, Montrealis) sudaro

ALKOS MUZIEJUS
PUTNAME

Prel. P. Juro suorganizuotas "Alkos" muziejus Nek. Prasiid. seserų sodyboje, Putnam, Conn., šaukta šaukiais pagalbos. Prieš keletą metų pastatytas jam trobesiis jau pilnas. Tuo tarpu jame atidėtingai ateičiai dalykų bei dalykų ateina ir ateina. Gerb. prelatas sakosi statydinsis šalia antrąjį trobesį, tik kažką kaip bus su lėšomis, nes pats jau "pensininkas" ir gyvena prisi-glaudes Vysk. Matulaičio "poil-sio namuose".

O trobesio reikia! Chicago's liet. muziejus mums pertoli; Al-koj, kuri jau yra, kaip tik vieta šio Atlanto pakraščio lietuvių muziejiniams dalykams bei dail-tams. Nustebau, Alką iš vidaus apžiūrėjęs. Kiek ten prelato pa-dirbėta, kiek labai įdomių (ir mažiau įdomių) eksponatų su-glausta! Gintaras, medžio dro-žiniai, statulėlės, maldaknygės, senov. rateliai, skrynios; laik-naščių komplektai, žurnalai, kny-gos; reiklės lentos statistikos iš Lietuvos gyvenimo; paveik-s-lai. Deja, nėra jėgų viskam muziejiskai sutvarkyti; organi-zatorius teturi vieną kiek pasto-vešį padėdėją (atsarg. kapt., savanoris kūrėjas B. Mikaila), todėl dar daug dalykų net nesu-rašyta, dalis tebestovi dėžėse, kaip buvo atgabenti. Dideli, per visą sieną, nuo grindų iki lu-bų A. Galdiko, P. Kalpoko, Ad. Smėtonos paveikslai, valzd. iš eilės kryžiuočių pasidavimą po žalčio kovų Vytautui, Napoleo-ną Vilniuje ir Batoro įkūrimą Vilniaus universiteto, reikalingi ypatingo dėmesio. Lėšos, lėšos. Žvilgtelkime, vyresnieji, į savo testamentus. Gal gi rastume ten kiek ir tokiems svarbiems lietu-vybės reikalams? Beje, Alkos muziejus yra tokioje vietoje, kad ir didžiausio karo metu ga-lėtų išlikti nesuplėškėjęs. Put-namas - kaimas, provincija, strateginiu atžvilgiu nuo svar-besnių punktų gerokai nutolęs. Taigi, vieta daug saugesnė ir katastrofos atveju, negu būtų, sakysim, Detroitas, Chicago ar New Yorkas. Alkos adresas: ALKA Museum, RFD Nr. 2, Putnam, Conn., 06260.

S. Žvilgtutis

— Blogam žmogui visur blo-ga. (Uteniškių patarlė).

— Laiko dantys aštrūs — laikas ir kalnus sugraūžia. (Ke-turvalakščių patarlė).

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Tvarkingas, teisingas ir greitas patarnavimas visais Real Estate reikalais. Be to, veikia Notariatas. Daromi ir liudijami vertimai. Tvar-komi pilietybės dokumentai. Pildo-mi Income Tax ir atliekami kitoki patarnavimai.

ŠIMKUS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood Av., CL 4-7450

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI | LIETUVĄ

ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5930

VALOME
KILIMUS IR BALDUS

Platume ir vaškuojame visų rūšių grindis

J. BURNYS — Tel. RE 7-5168

APDRAUDŲ AGENTŲRA

Namų, gyvybės, automobilio, sveikatos, bla-
Fotografijos mokėjimo
lygos.

J. BACEVICIUS

6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

DAŽYMAS

FIGIAI DAŽAU KAMBARIUS.
VALAU KILIMUS IR BALDUS.

J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, radijai,
stereo, oro vėsinimai.
Pardavimas ir taisymas

J. MIGLINAS

Krautuvė Marquette Pke.

2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

A. ABALL ROOFING CO.

Išleista prieš 49 metus
Dangiamis visų rūšių stogus Talsme
arba dedame naujus kambarius, ri-
nas, nutekamuosius vamzdius. Da-
sime iš lauko. Talsome mūrą "tuck-
pointing". Pilnai apsidraude, Viena
darbas garantuotas.

LA 1-6047 arba RO 2-8778

Apekačiavimai nemokamai
Skambinkite bet kuriu laiku

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

SIUNTINIAI | LIETUVĄ

COSMOS EXPRESS
2501 W. 69 St. Tel. WA 5-2737
3008 W. 69 St. Tel. WA 5-2787
3333 S. Halsted Tel. 234-3320
Didelės įvairių prekių pasirinkimas.
Pirmam užsakymui automobiliams.
E. ir V. Zukauskai

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd Street
Užsieninių vėdinimų auto, taisymas.
Pasyvų mechaniką. Elektroninius mo-
toro patikrinimas. Vilikimas.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353
Savininkas Juozas (Joe) Juraitis

BANGA

TV, Radio, Stereo, TV antenos,
Air-conditioners. Pard. ir taisymas.
2049 W. 63rd St. Tel. 434-0421
Vakarais skambinti WA 5-3607
P. Rudenas K. Simulis

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir
kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-
dimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place — WA 3063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
įvairių atstumų

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Tel. FR 6-1882

REAL ESTATE

Beveik naujas 4 modernių butų
mūras — 3 po 4 kamb. ir 7 kamb.
69 ir Kedzie, \$75,000. ir 7 kamb.
Maisto krautuvė - Brighton Parke.
2 po 4 kamb. med. Gazo pečiai
šildymas. Garažas. 1 butas su baldais,
antras tuščias. 42 ir Rockwell.
\$13,500.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax
Notary Public
2737 W. 43rd St. — CL 4-2390

NAMŲ PIRKIMAS —

PARDAVIMAS — VALDYMAS
Butų nuomavimas — Income Tax
Notariatas — Vertimai

APDRAUDŲ AGENTŲRA

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6455 S. Kedzie Ave. — PR 8-2233

Kiekvienam naudinga

2 butų mūras, 2 auto garažas, Ge-
ležinė tvora, platus lotas, Marq. pr.
\$20,200.4 butų mūras, garažas. Vienas
kaip naujas. Prie pat Marquette pke.
Imokėti \$12,000.8 kamb. gražus mūras, 1 1/2 vonios,
mūro garažas. Tuoj galima užimti.
Pamatykite. Imokėti \$6,000.5 1/2 kamb. labai tvarkingas namas
ir 2 auto garažas, gazo šild. Prie
8v. Ritos, Imokėti \$4,000.3 1/2 butų mūras. Apie \$7,000 pajau-
mu per metus, modernus namas, Mar-
quette pke. Imokėti \$12,000.6 kamb. mūras, 2 ju auto garažas,
1 1/2 vonios. Art 71 ir California.
Imokėti \$6,000.Modernizuota. Marquette pke. \$7,000.
Imokėti.Štai 4 butų puikus mūras Mar-
quette pke. 2 po 6 kamb. ir 2 ma-
žesni butai. Gazo šildymas. 2 auto
mūro garažas. \$40,400.

VALDIS REAL ESTATE

2458 W. 69th St. RE 7-7200

Brighton Parke parduodamas 3-ju
butų po 4 kamb. ir Marquette Par-
ke 2 po 6 kamb. gerai išlaikyti mū-
ro namai. Dėl informacijos skam-
binti — 778-2236.Parduodamas 6 butų apartmentinis
namas.1843 W. 54 St.
Skambinti 532-5241MARQUETTE PKE. MŪR. 3 butai ir pa-
talpa bižnui arba raštinai. Pigus.Brighton Parke. Mūr. namas — 5
kamb. butas ir taverna. Labai geras
bisnis. \$32,500.Marquette Pke. Mūr. 5 kamb. bun-
galov. Naujas šildymas. Garažas.
\$17,900.Prie Homan ir 73-čios. Mūr. 5
kamb. bungalow. 10 metų senumo.
Reikia apsiūsti. \$20,900.

VAINA REALTY

2517 W. 71st St. — RE 7-9515

STATOME NAUJUS NAMUS

Atliekame įvairius patalymus
PETERAUSKAS BUILDERS CORP.
General Contractors
585-52855 kamb. mūr. bungalow prie 71
ir Rockwell. Galima tuoj užimti.

\$18,500.

6 kamb. švarus mūr. bungalow
Marquette pke. Tuščias. Galima tuoj
užimti. \$19,500.2 butai po 4 kamb. ir 2 kamb. ru-
sy. Mūr. prie 71 ir Rockwell, \$26,700
6 kamb. (4 mieg.), 13 metų mūr.
bungalow. prie 72 ir California
\$24,700.1 1/2 aukšto švarus med. prie 65 ir
Western. 5 ir 4 kamb. butai. 87 p.
aktyvas. Dvigubas garažas. \$14,900.5 kamb. 20 metų mūr. rezidencija
prie 72 ir Albany. 2 maš. garažas
\$19,500.11 butų, 10 metų, 2-ju aukštu mūr.
namas prie 71 ir California. \$152,800.
81 p. tinkamas statybai aktyvas
prie 73 ir Maplewood \$10,500.

LEONAS REAL ESTATE

INCOME TAX — NOTARIATAS
IMIGRACIJA
2735 W. 71st Str., Tel. 925-6015

REAL ESTATE

SALES • MORTGAGES • MANAGEMENT

ALEX REALTY

Members of M.L.S.

ALEX ŠATAS — REALTOR

Main office 5727 W. Cermak Rd., Cicero, Ill. Tel. OL 6-2233

Turkme šimtus namų Ciceroje, Berwyne, Riverside, La Grange Park
ir kituose vakariniuose priemiesčiuose. Prašome užsukti į mūsų įstaigą
ir išrinkti iš katalogo.

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir
kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-
dimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67th Place — WA 3063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
įvairių atstumų

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Tel. FR 6-1882

NERIS REAL ESTATE

Persikėlė į naujas patalpas

3009 W. 63rd STREET TEL. 471-0321

HELP WANTED — VYRAI

RECEIVING,
SHIPPING AND
PACKING

U. S. P. — Bondable

START \$230 PER HR.

RAISE 30 DAYS

Permanent

Tel. — CE 6-1491 after 12

MAIL CLERKS

Full Time Openings

Excellent salaries and a
comprehensive benefit program

Linda Apostle Ext. 3678

BAXTER

Laboratories, Inc.

6301 Lincoln Avenue

Morton Grove, Ill.

965-4700 267-6900

An Equal Opportunity Employer

MAN WANTED FOR
Light Assembly WorkSHOULD HAVE MACHINE
SHOP EXPERIENCE

Call Mr. Olson 282-8000

SILK SCREENER

EXPERIENCED ONLY

NEED APPLY

STEADY AND DEPENDABLE

Start at \$3.50 per hour

PHONE: 337-4100

MECHANIC

Experienced in truck repair.

Union pay and benefits. 1st
and 2nd shifts open. Steady
work. Call — 225-0418.

Skelbkites "Drauge".

HELP WANTED — MOTERY

GENERAL OFFICE

NECESSARY QUALIFICATIONS:

Typing General Office experience, shorthand, or willingness to
acquire technique preferred. Age open. Satisfactory income. Paid Blue
Cross-Blue Shield. Paid Vacation. 5 Day Week, 27 1/2 hours. Small office,
air-conditioned, modern electrical office equipment and facilities.
Excellent elevated and bus transportation. Central Location.
PHONE OR APPLY TO RUTH O'BRIEN

WRAP-ON COMPANY, INC.

341 W. SUPERIOR ST. PHONE — 822-0450

FULL TIME — DAY AND AFTERNOON SHIFTS

ASSEMBLERS

Apply in person or call personnel Department — 345-9000

AMPHENOL CONNECTOR DIVISION

BINKER-ROMO CORPORATION

"A Good Place To Work"

2801 South 25th Avenue Broadview, Illinois

An Equal Opportunity Employer

HELP WANTED — VYRAI

EXCELLENT IMMEDIATE OPENINGS

in VERONA, WISCONSIN for

TRUCK MECHANICS

Experienced Only

50 hour guaranteed work week with overtime after 40. Top wages, vacation
plan, paid holidays, health insurance and uniforms.

Write, apply or call

VERONA INTERNATIONAL

TRUCK SALES & SER.

6121 Nesbit Rd., VERONA, Wisconsin

Phone 608-845-6533

Contact: ALTON LUST

SENIOR

SYSTEMS ANALYSTS

Required by the University of Alberta for the Department of Administra-
tive Data Processing. The department's function is to provide a total in-
formation system for university administration encompassing student re-
cords, financial reports and campus planning and development.

Successful candidates will have:

At least three years' experience in the analysis and design of
financial and administrative systems;
A University degree, a C.A., or equivalent;
Skill in preparing written reports;
And desire to assume responsibility in systems planning and
development of computer and manual applications.Preference will be given to those candidates who also have a knowledge
of computer programming and I.B.M. 360 capabilities.These challenging career opportunities offer competitive salaries com-
mensurate with experience and qualifications. Interested applicants please
apply by confidential resume including salary expectation to:

THE UNIVERSITY OF ALBERTA

Personnel Office, Administrative Building

89 Ave. & 114 St., Edmonton, Alberta, Canada

YELLOWSTONO TAUTINIS PARKAS

J. VENCKUS, S.J.

Žmonės dauginasi, užima neapgyventas vietas, iškerta miškus, išvaidydamis žvėris, išvaikydami paukščius. Tiesa, kartais žvėrys yra pavojingi žmogui, kartais gyvatės yra nuodingos ir kenksmingos jam; kartais plėšrieji paukščiai nusineša jo viščiukus ančiukus ir žasiukus bet vis dėlto gyvieji padarai yra didelė vertybė: plečia mūsų žinias, teikia ekonominės naudos. Yellowstone parkas buvo įsteigtas, kad išsaugotų nuo žmogaus rankos laukinį gamtos gyvenimą. Gyvuliai turi turėti vietą, kur galėtų netrukdomi žmonių gyventi ir tinkamai maitintis. Jiems leidžiama net kovoti už būvį.

Kaip į parką patekti

Daug kelių veda į Yellowstone parką. Autorius grįždamas iš Kalifornijos, sustojo Salt Lake City, Utah. Jeigu pasitaiko sekmadienis ir nori atlikti savo sekmadienio pareigą, gali nueiti į katedrą, kuri yra netoli Mormonų šventyklos. Katedra gražaus stiliaus. Jeigu neturi automobilio, gali nuvykti autobusu per 8 valandas į Yellowstone West. Ten yra katalikų bažnyčia. Autobusų stotyje yra agentas, užsisaką vietą autobuse, motelį ir valgius. Vadovas keliaujant viską aiškina.

Trumpa parko istorija

Iškasenos rodo, kad indėnai jau prieš 8,500 metų ten gyveno, bet baltas žmogus ten pateko vėliau, tik praėjus šimtmecio pradžioje, apie 1807 m. Tai buvo John Colter, kuris pamatęs smilgstančius geizerius išsigando, jam atrodė, kad čia yra pragaras, todėl ilgai ta vieta buvo vadinama Colter's Hell. Vėliau atvyko daugiau ekspedicijų, ypač brangiųjų kailių pirklių, bet jų tarpe buvo ir mokslininkų, kurie norėjo išsaugoti gamtos vertybes. Ame-

rikos valdžia 1872 m. įsteigė tautinį parką. Tai buvo geniališka mintis. Yellowstone parkas yra Rocky Mountains srityje. Geologiškai žiūrint, tie kalnai yra vulkaninės kilmės ir jaunesnių laikų.

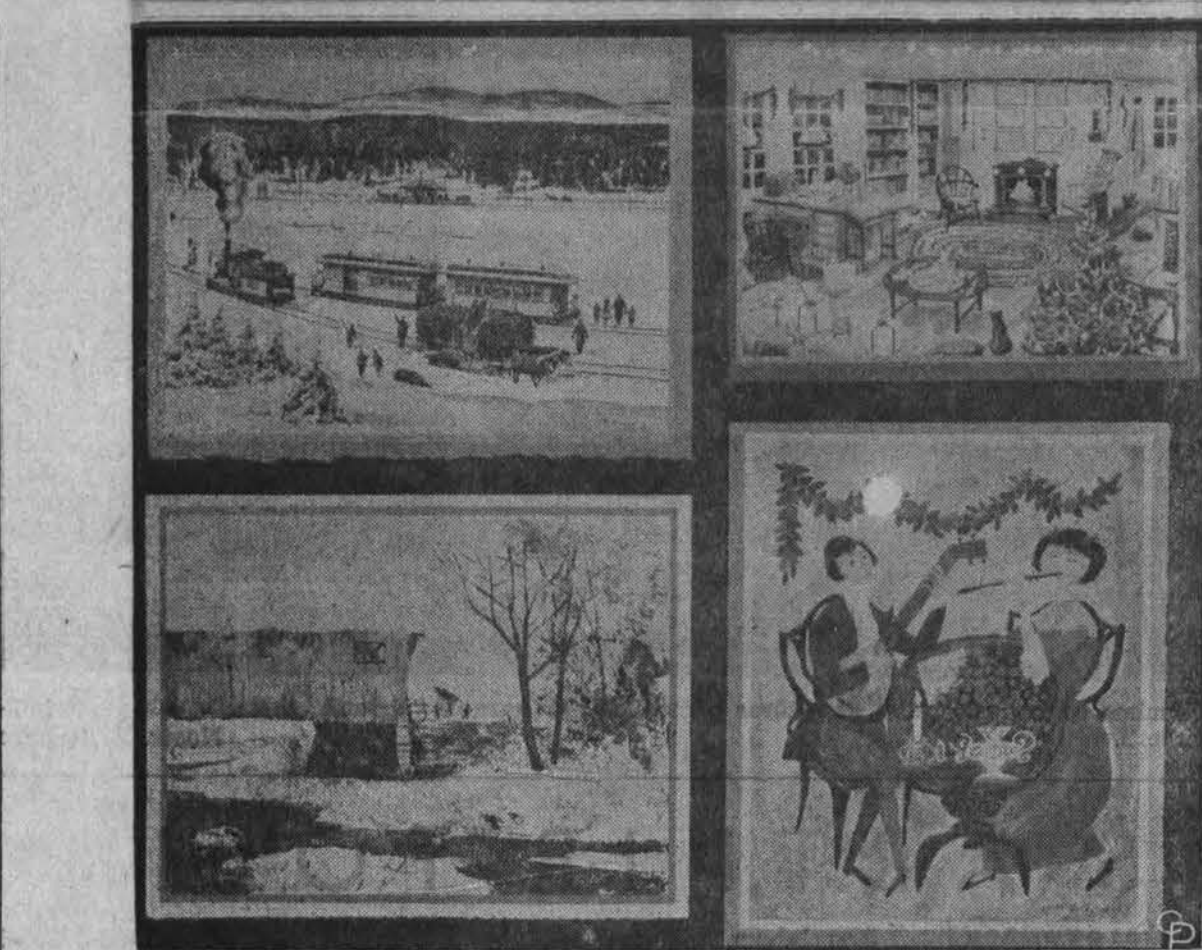
Geizeriai

Šis žodis yra islandiškos kilmės ir reiškia smarkų vandens išsiveržimą. Geizerių yra Islandijoje ir N. Zelandijoje, tačiau didžiausi jų yra Yellowstone parke. Geizeriams susidaryti yra reikalingi keturi elementai: vanduo, karštis, požeminiai plyšiai ir stiprios uolos (granitas, gneissas), kurios garų įtempime nėsprogsa ir netirpsta. Vanduo — paviršiaus (lietaus, sniego). Karštis kyla iš žemės gelmių, bet iš kurios gilumos — sunku žinoti. Vanduo karštas, verdantis. Geizerių jėga gaunasi iš garų, kai jie susimaišo su vandeniu. Šiuose garuose yra ištirpusių druskų, sieros, arseniko; gaunasi nemažai nuosėdų ir susidaro įspūdis, tarytum geizeris iš kokios pūles veržiasi. Geizeriai labiausiai pritraukia turistus. Įdomiausias geizeris Old Faithful išsiveržia periodiškai kas valanda ir veikia apie 2-5 minutes. Yra vietų, kurios atrodo lyg koks puodas verda ir kunkaluoja, tarytum pelenai verda su siera. Vanduo atsiduoda supuvusių kiaušinių kvapu. Kiti geizeriai yra piltuvėlio arba vijoklio žiedų išvaizdos.

Parko augmenija ir gyvūnija

Parke labiausia išplitęs medis angliška vadinamas lodgepole pine (lot. Pins contorta) sudaro apie 80 proc. miško. Jo spyglių poromis auga. Be jų, yra visa eilė kitų rūšių medžių. Iš gyvulių daugiausia yra elnių, briedžių.

Išpūdingi yra buivolai, kurių čia yra apie 450. Yra ir lietu-

Sentimentas buvusiom ramesnioms praeities dienoms atsispindi ir šiuose dailininkų išleistuose Kalėdų atvirukuose. Tai dailininkų Holden, Pellew, Mays ir Jean kūriniai.

viamis pažįstamų stumbrų, kurie seniau būdavo miškuose laikęsi. 1948 m. stumbrų Lenkijoje ir Rusijoje miškuose tebuvo 97.

Sutiks nemažai lokių (meškų). Jų čia yra dvi rūšys: amerikoniškas lokys (ursus americanus) ir baltasis lokys (ursus horribilis). Pastarieji gali lengvai nuo kito atkirti, nes turi kuprą priešakinėse kojų lygmėse. Lokiai Amerikos miškuose kasmet ne vieną žmogų, ypačingai vaikus, sudrasko.

Geizerių gyvūnai

Fiziologijoje kyla klausimas, kokios yra kraštutinės šalčio ir karščio ribos gyvam padarui. Ar yra kokių gyvųjų geizerių vandenys? Ten randame protozojus, kurie pakelia 45-51 l. C (113-123.8 l. F), yra dumblių (algae): Cyanidium caldarium, kurie gyvena prie 56-60 l. C (132-140 l. F). Viena bakterijos rūšis laikosi prie 90 l. C (194 l. F.). Tai yra nepaprastai aukšta temperatūra gyvam padarui!

Idomu, kad prie tokios aukštos temperatūros gyvūnų protoplazma nesukreša. Tai reiškia, kad gyvūnai atrado toki mechanizmą, kuris jiems suteikė galimybę prisitaikyti tokioms sunkioms aplinkybėms.

Kiti parko įvairumai

Yellowstone ežeras įdomus savo žuvinis. Beje, kas nori žvejoti ežere ar upėje Yellowstone parke, gali tai daryti bet kada ir bet kur — nereikia leidimo. Šis ežeras yra kalnuose, didelėje aukštumoje. Antras panašus ežeras yra Titicaca (skaičiuojant Titicaka), tarp Bolivijos ir Peru.

Kas puola į akis nuvažiavus vasaros laiką į Yellowstone parką, tai, kad patarnavimus parke atlieka puikūs berniukai ir gražios mergaitės. Pagalvojį, iš kur tiek gražaus jaunimo susirinko. Pakalbėjęs padavėjas sužino, kad visos jos yra studentės, suvažiavusios iš plačiosios Amerikos universitetų. Berniukai taip pat yra studentai, kiti jau mokytojai. Sutikau net seminaristų, kurie greitai bus kunigai. Visi atvyko pailsėti, paatostogauti, pasimokyti ir užsidirbti pinigų. Mammoth Hot Springs'e yra koplyčia, kur galima šv. Mišias atsilaikyti. Šeštadieniais ir sekmadieniais atvažiuoja kunigas Mišioms, seminaristas prižiūri bažnyčią. Galima kreiptis į Yellowstone Park Company, Wyoming, 82190.

Parko plotas, kuris apima 3,456 kv. mylių, arba pusrėčio milijono akrų. Čia ramiai gyvena tūkstančiai gyvūnų. Parke tiktai vienas geizeris per porą minučių išmeta į orą 12,000 galonų karšto vandens.

— Iš viso, Yellowstone tautinis parkas — gamtos draustinė (rezervatas) yra be galo įdomi vieta, verta visų dėmesio.

DRAUGAS, pirmadienis, 1969 m. lapkričio m. 10 d.

5

BAŽNYCIOS TEISININKŲ DRAUGIJA

Rytų bažnytinės teisės specialistai iš Europos, Amerikos ir Artimųjų rytų susirinkę Romoje įsteigė Rytų bažnytinės teisės tarptautinę draugiją, kurios centru parinko Austrijos sostinę Vieną. Pirmuoju draugijos pirmininku išrinktas katalikų ir ortodoksų bažnytinės teisės žinovas Vienos universiteto profesorius dr. Ploechl.

PETRONELLA PETRIKENAS

Gyveno Marengo, Illinois, o anksčiau gyveno Chicagoje — West Sidėje.

Mirė lapkričio 8 d., 1969 m., sulaukusi 79 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 sūnūs — Paul, marti Elizabeth ir Albert, marti Olga, anūikai — Betty Nells ir Michael, ir daug kitų giminų, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2314 West 23rd Place. Laidotuvės įvyks trečiadienį, lapkričio 12 dieną iš koplyčios 10 val. ryto bus nulydėta į Lietuvų Tautines kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę lieka: Sūnūs, marti ir anūikai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs, VI 7-6672.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. 476-2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste.

Telef. — Cedarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo lapinių.

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Dovydas P. Gaidas — Geraldas F. Daimid

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS

4330-34 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELONAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. Lithuania Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANKUS

Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos,

Tune-up ir Motorų Remontas

5759 So. Western Avenue

Kampas 58th Street

Tel. — PROspect 8-9533

GELĖS

Vestuvės, banketams, laidotuvėms

ir kitokioms progoms

G U Z A U S K Ų

Beverly Hills Gėlinys

2448 W. 63rd Street, Chicago, Illinois

Tel. PR 8-0833 — PR 8-0834

REMKITE "DRAUGA".

APLINK MUS

× Kun. Albinas Spurgis, MIC, vienuolika metų išbuvo Draugo administratorium, lapkričio 9 d. vakare lėktuvu išskrido į Australiją, kur Adelaideje darbuosis lietuvių sielovadoje. Jo dabartinis adresas yra toks: 6 - 3rd Ave., St. Peters, So. Australia.

× "Draugo" kalėdines kortelės gavę skaitytojai pradėjo mums už jas dėkoti ir ta proga prisiūnčia aukų. Visiems nuširdžiai dėkojame ir kartu primename, kad prenumeratoriai, kurie negali jų panaudoti, prašomi jų mums nebeprašyti ir perduoti savo kaimynams bei pažįstamiems. Kortelių gavėjai nėra būtina pareigojami už jas atsilyginti, tačiau visiems, kurie ta proga prisimins savo dienraštį ir švenčių proga palengvins jo vargus, būsimas nuširdžiai dėkingi.

× V. Mackevičius, Omaha, Nebr., atnaujindamas prenumeratą, paliko 5 dol. auką. Dėkojame.

× Jurgis ir Viktorija Gasiūnai šio mėnesio gale iš Chicago išvyksta į St. Petersburgą, Floridą, kur nusipirko namus ir nuolat gyvena. Apsilankę "Drauge" ir, pratesdami prenumeratą, paliko 5 dol. auką. Ačiū.

× Pats geriausias trumpų bangų radijas su AM-FM ir ilgomis bangomis. 20 skalių. 33 transistoriai bei diodai. Veikia namų elektra, baterijomis ar automobilio baterija. Gradinskas, 2512 W. 47 St., FR 6-1998 (sk.).

× Pratesdami "Draugo" prenumeratą, daug skaitytojų nepamiršta sustiprinti mūsų dienraštį dar ir savo aukomis. Aukų pridėjo: po 3 dol. — Fr. Kon drot, M. Išganaitis; 2 dol. — P. Petrėnas; po 1 dol. — Justina Pazasis, K. Wasukonis. Visiems nuširdžiai dėkojame.

× NAMAS PIRKTI PASKOLOs duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai.

Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Telefonas VI 7-7747. (sk.)

× Jei gyvenate Chicagoje ir turite mūr. 1 ar 2 butų namą ir gal mokate už \$15,000 vertės namą už 3 metų draudimo polisą 96 dol., pas Frank Zapolį jūs mokėtumėt 77 dol., sutau pydami 19 dol. Pašaukite tel.: GA 4-8654. (sk.)

× Moterims papuošalai — aukso apyrankės, medalionai, sagės, kryželiai ir grandinėlės, žiedai su visais brangiais akmenimis. Taip pat — gintaro, kultūrinio perlų, ivory ir koralių puošmenys. Pasirinkimas visada didelis ir įvairus, kainos nuipintos. Terra, 3237 West 63rd Street, tel. 434-4660. (sk.)

× Lietuvių Fondo vairo tradicinė vakarienė Chicagoje. Vakariene įvyks 1970 balandžio 5 d. Personality Lodge, puikioje ir erdvoje salėje 4740 So. Cicero Ave. Vakarienei prašome registruotis, staliukus užsisakyti ir pinigų įmokėti L.F. būstinėje, 6643 So. Maplewood, Chicago, Ill. 60629 Tel. 778-2858 arba pas vietos lietuvių L.F. v. k-to pirm. bei įgaliotinį. Vakariene išlaidos ir aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių. (pr.)

× Bilietus užsisakę į Chicago Lietuvos Operos balių atsiimti paskutinė diena yra — pirmadienis lapkr. 10 d. — Merginose 2511 W. 69 St., tel. PR 8-4585. Taip pat pranešame, kad dar yra laisvų stalų, todėl maloniai kviečiame visuomenę dalyvauti šiame baliuje ir kartu padėti lietuvių opai. (pr.)

× "Pirmieji žingsniai", K. Donelaičio liuanistinės mokyklos mokinių laikraštis, išėjo iš spaudos lapkričio 1 d. Numeryje gausu mūsų jaunųjų kūrėjų.

× Profesorų d-jos valdyba pakartotinai kviečia narius atvykti draugios visuotinio susirinkimo lapkričio 30 d. Jaunimo centre. 12 val. pamaldos. Pagerbsime vainiku mirusius kolegas profesorius. 3-čią val. posėdis. Paminėsime LPDA dvidešimtmetį, aptarsime ateities veiklą, išrinksim centrinius organus, išklaussime nario Prano Cepėno pranešimą apie jo redaguojamą leidinį, kaunišk Vyt. Didž. universitetą ir pranešimus apie Lituanistikos ir Lietuvos Tyrimo institutų veiklą. St. Dirmantas galės paskaičiuoti apie tris XVII šimtmečio mokslininkus lietuvių, jų knygas ir apie vieno jų rankraštį Tauragės apylinkių 1653 m. padarytą stambokio mastelio žemėlapi. Anksčiau atvykusiems kolegoms būtų proga dalyvauti ruošiamam mokslininkų simpoziume, į kurį per LPDA valdybą yra kviečiami visi mūsų draugijos nariai.

Lietuvaitė grožio karalaitė Laima Plačaitė prie lietuviško kryžiaus lietuvių paviljone Tautų parodoje Navy Pier Chicagoje.

Nuotr. V. Noreikos

× Prel. Ladas Tulaba atvyksta iš Romos į Alytaus gimnazijos auksinės sukakties minėjimą, kuris įvyks Chicagoje Jaunimo centre Padėkos dienos savaitgalį. Kartu su kitais kunigais, buvusiais šios gimnazijos mokiniais, atnašaus šv. Mišias ir pasakys pamokslą. Koncelebracijos būdu laikomose mišiose be prel. L. Tulabos, dalyvaus: kun. Ignas Urbonas, kun. V. Alekšonis ir kun. Jonas Borevičius, SJ. Mišios bus aukojamos už mirusius, žuvusius ir išvežtus mokslo draugus ir mokytojus bei jų šeimas.

× "Laiškų Lietuviams" administracija praneša savo prenumeratoriams Chicagoje, kad žurnalas rugsėjo mėnesio numeris yra užkliuvęs pašte. Netrukus jis pasieks skaitytojus.

× Laidrodžių pasikėlimo vakaras įvyks lapkričio 20 d. 7:30 v. v. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje 4012 S. Archer ave. Galima pamatyti įvairių senų ir ne tokių senų laikrodžių. Įėjimas nemokamas.

× "Žvelki, aušra jau nušvitė čia dangų" — taip prasideda čigonų daina iš "Trubadūro" operos. Šią dainą atliks Chicago Lietuvos operos mišrus choras operos baltaus meninėje programoje. Diriguos Alvydas Vasaitis, akompanuos Bernardas Prapuolenis.

× Lituanicos klubo susirinkimas įvyks antradienį, lapkr. 11 d., 4 valandą popiet, Illinois universiteto Lecture Center D-4. Visi Chicagoje studentai kviečiami dalyvauti.

Chicago Jaunimo centro salė vaikų literatūros popietėje, kurią suruošė "Eglutės" talka lietuvių vaikų laikraščiui paremti. Nuotr. Z. Degučio

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— New Yorko Balfo laimėjimų traukimui vertingų dovanų davė Kriauciūnienė Magdalena, o ne Salomėja, kaip buvo anksčiau pranešta. New Yorko Balfo vėjus baigiamas šeštadienį, lapkričio 15 d., koncertu (pradžią 7 v. vak., vieta: Maspetho liet. parap. salė, 64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y.). Programą sudaro solistų L. Senken ir S. Citvaro dainos, akompanuojant muz. A. Kačanauskiui. New Yorko tautinių šokių grupė pasirodo su naujais šokiais, vadovaujant J. Matulaitienei ir muzika palydint V. Stroliai. Visą koncerto programą praveda I. Veliutienė. Koncerto svečiai turės progą išmėginti savo laimę tikrai įvairių laimėjimų traukime ir smagiai užbaigti vakarą Kazlo orkestrui grojant.

— Muz. Zenonas Jonušas, gyvenęs Kartagenos mieste, Kolumbijoje, Pietų Amerikoje, vadovaujas karo laivyno orkestrui ir mokytojaujas muzikos konservatorijos simfoninio orkestro ir pučiamųjų instrumentų katedrose, atostogų metu atvyko į Omaha, Nebr., aplankyti savo brolių muz. Bronių Jonušų. Vėliau vyks į Chicago ir New Yorką aplankyti kitus gimines. Lapkričio 15 d. išvyks atgal į Kolumbiją.

— "New York Times" apie dr. A. Avizienį. Spalio 29 d. "New York Times" straipsnyje apie Pasadenos "Jet Propulsion Lab" tarp ko kita rašė: "Dr. Al girdas Avizienis, Lietuvoj gimęs

× Lietuvių Prekybos rūmų susirinkimas įvyks lapkričio 12 d. 8:30 v. v. Dariaus Girėno posto patalpose. Jean Francis kalbės apie socialinį draudimą. Kalbės ir J. Rachunas, kuris kandidatuoja į Illinois konstitucinę konvenciją. Filma parodys Walter Rask.

× "Draugui" aukų atsiuntė: po 3 dol. — Kazys Ulevičius, Pr. Šapalas, G. ir C. Mitsewitz; 1 dol. — J. Salučka. Dėkojame.

× Andronė Valaitytė sutiko būti koordinatore ateitinių kongreso registracijos ir naktinių komitetų darbe. Andronė Valaitytė yra Lojolos universitete baigusi chemijos studijas ir dirba Illinois Technologijos instituto tyrimų laboratorijoje.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Moterų gilda rengia ekskursiją Rembrandto parodą Chicago meno institute ir po to pietus gruodžio 1 d. Nuotraukų organizatorės Evelyn Norbut, Irena Balzekienė ir Magdalena Stankuvienė.

šios laboratorijos kompiuterių ekspertas, galvojo apie tą problemą (t. y., apie tai, ką daryti, kai dideliame nuotolyje erdvėje sugenda kompiuteris ir, kol atitaisomoji komanda iš žemės pasieks tą atstumą, erdvėje jau gali būti iš ten nežinia kur nuklydęs ir nebesurandamas, E.) ir išrado kompiuterį, kuris pats pastebi savo sutrikimą ir pats jį tuoju pataiso. STAR — self — testing and repairing — kompiuterio prototipas jau stovi jo perkrautoj dirbtuvė, apsuptas techniku, ant jo pasilenkusių ir rūšiuojančių plomus pluoštus daugiaspalvių vielų, kurios yra tos mašinos nervų sistema." (E.)

— Vilko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas iš Europos grįžo lapkričio 1 dieną. Lapkričio 3 dieną sušauktame Vilko valdybos posėdyje padarė išsamų pranešimą apie Vilko veiklą liečiančius jo Europoje turėtus pasinatyumus bei pasitarimus. (E.)

SVEICARIJOJE

— Vysk. Ant. Deksnys, lankydamas įvairias Europos lietuvių kolonijas, buvo nuykęs į Lugano, Sveicarijoje, kur anksčiau gyveno prel. Šaulys, o kur dabar darbuojasi kun. Albinas Arminas. Mūsų vyskupas lapkr. 4 d. labai nuširdžiai priėmė Ingenhohl šv. Kryžiaus sesers, kur dabar, įskaitant ir talkinančias Einsiedelno ligoninėje, dirba 15 lietuvių. Vyskupą lydėjo kun. Klemensas Zalalis, OFM.

ITALIJOJE

— Mirus arkivyskupiui Alojzui Centoz, buvusiam paskutiniam nuncijui nepriklausomoje Lietuvoje ir dideliu lietuvių draugu, prel. V. Mincevičius Italijos Lietuvių bendruomenės vardu pareiškė užuojautą. Užojautos telegramoje iškeliami buvusio nuncijaus nuopelnai Lietuvai, objektyviai ir informuojant apie lietuvių gyvenimą ir kančias dabartinės okupacijos metu. Paskutiniąsias savo gyvenimo dienas a. a. arkiv. A. Centoz praleido lietuvių šv. Kazimiero kolegijoje.

— Prel. dr. Paulius Jatulis Vatikano krikščioniškojo mokslo kongregacijos yra paskirtas šv. Kazimiero kolegijos vicerektorium. Prel. P. Jatulis yra gi-

męs 1912 m. Vabalninke, Biržų apskr., baigęs Kauno kunigų seminariją, 1934 m. įšventintas kunigu ir keletą metų pavikaravęs, 1939 m. išvyko gilinti studijų į Romą. Dirbęs keletą metų Australijos lietuvių pastoriatoje, šiuo metu darbuojasi prie istorinių šaltinių tyrinėjimo Vatikano bibliotekoje ir archyvuose. Studentų prefektu kol legijoje yra paskirtas kun. Vladas Delinikaitis.

— Pop. Paulius VI Vilkauskio vyskupijos kunigą Joną Buikų šiomis dienomis pakėlė prelatu. Jis ilgą laiką darbuosis JAV, bet pastaruoju metu jau yra išėjęs į pensiją ir apsigyvenęs šv. Kazimiero kolegijoje Romoje.

VOKIETIJOJE

— Sol. Anelė Valaitytė, Muenchene gyvenanti lietuaitė, surengusi koncertų Vak. Vokietijoje, Austrijoje ir Šveicarijoje, išleido pirmą vokietčių kalba įdainuotų dainų plokštelę.

— Kun. Konstantinas Gulbinas, Kapucinas, šiomis dienomis Muensterio universitete apgynė disertaciją "Marija Pečkauskaitė — lietuvių pedagogė" ir gavo filosofijos daktaro laipsnį.

— Elta - Press lietuvių savo "Šio meto mintyse" priminė, kad "Bundestago (Vakaru Vokietijos parlamento) rinkimai rugsėjo 28 d. ištūmė iš atminčios, kad lygiai tą pačią dieną prieš 30 metų buvo pasirašytas Staiano - Hitlerio sandorio antiras slaptasis protokolas, kuriu Lietuva buvo perleista į sovietinę "interesu sferą". Pirminus Lietuvos anuo metu patirtą pamoką, samprotavimuose toliau pastebima:

"Naujoji sąjunga (Vakaru Vokietijos) vyriausybė pagerins santykius su Rytų Europa ir Sovietija. Tai nieko nauja. Pagaliau, juk Adenaueris pirmas keliavo į Maskvą. Nauja yra sovietinio įsibrovimo grėsmė, po kurios seks padidinti reikalavimai, spąstai ir gundymai skirti Junetinei Respublikai (Vakaru Vokietijai) izoliuoti nuo Vakarų. Nestigs ir neišvengiamų pasiūlymų kai kurias "tik moralines", taigi "politiskai bevertes" problemas nurauti. Sovietai nieko taip neniekina — ir nieko taip nebijo, — kaip moralinio patvarumo. Kas tuo požiūriu nuolaidus, tas yra jų draugas, ir tas netrukus pastebėti, kas yra stipresnis..."

Kaip žinoma, Vokietijoje dabar laukiama, kas atsitiks su Rytų Vokietijos ligšioline nepripažinimo politika ir iš viso su ligšioline Vakarų Vokietijos Rytų politika. (E.)

OKUPUOTOJE LIETUVOJE
— Lėno ežerą (Ukmergės apskrityje) ištiko katastrofa. Kažkas praardė ežero vandens užtvankos reguliavimo įrengimus. Per trumpą laiką nubėgo daug vandens ir ežero vandens lygis nukrito 20 cm. Buvo netekta daugiau kaip 400,000 kubinių metrų vandens. Toliau negiliam ežerui tai didžiulis nuostolis.

CHICAGOJE IR APYLINKES

PAGERBIAMA DONNA ZILIS

Donna Zilis - Raštenaitė, plačiai žinoma uoli visuomenininkė, buvusi moterų sąjungos centro raštininkė gerai paruošė Moterų sąjungos 50 m. auksinio jubiliejaus knygas. Donna Zilis atliko didelius darbus sąjungiečių labui, todėl Chicago sąjungietės rengia savo brangiai ir mylimai veikėjai Donnai pagerbimo banketą lapkričio 23 d. 4 val. p. p. Gold Coast salėje, 2523 W. 71 St. Kviečiame sąjungietes, drauges, viešias gausiai dalyvauti ir visos kartu pagerbsime veikėją D. Zilis, kuri tikrai verta tos pagarbos. Rezervuokite vietas pas visas sąjungietes ir pas komisijos pirmininkę Mariją Paukštienę, 4428 So. California Ave. Tel. LA 3-2396. B.

reigūnų, apie mūsų tautietį, architektą Albertą Kerelį, kuris puikiai atestuojamas.

Jis yra žymesniųjų lietuvių organizacijų uolus veikėjas ir kai kurioms sumaniai vadovauja. Daug yra prisidėjęs prie Marquette Parko Namų savininkų organizacijos veiklos ir į ją yra įnešęs daug naujų idėjų. Jau ne vienas gabesnis, gerai išsimokslinęs lietuvis, valdžios įstaigų yra gerai įvertinamas ir paskiriamas aukštomis pareigoms. Tuo mes turime džiaugtis ir skatinti kitus, kad pasektų A. Kerelį. Kaip kitos mažumos, taip ir mes turime skverbti į valdžios įstaigas, kad įgautume savo tautai šioje valstybėje tinkamą svorį. Tada ir su mumis kitaip skaitysis. Linkėtina A. Kereliui sėkmės ir ištvermės šiose pareigose. Asta

BRIGHTONPARKIEČIAI PASIŠAKĖ SVARBIAS REIKALAIŠ

Spalio 31 d. Brighton Parko Namų savininkų d-jos susirinkimą atidarė Vengeliausko salėje pirm. A. Marma, pakvietęs dr. Šimaitį vadovauti. Sekret. Burkevičius perskaitė buvusio susirinkimo protokolą, kuris be pataisų priimtas.

Įdomų pranešimą padarė svečias J. Bacevičius, nurodęs, kad tiek federalinė, tiek vietos administracija remiančios juodus. Jis išsamiai nušvietė kečius ir žygius, kurių reikėtų lietuviams laikytis, nesikelti iš esamų kolonijų niekur.

Marquette Parko Namų savininkų organizacijos pirm. J. Skeivys nurodė būdus, kaip drįsti sustiprinti, kaip įjungti daugiau namų savininkų veiklon.

Pr. Šulas kalbėjo, kad nereikia klausyti gandonesių, laikytis gyvenamųjų vietų visišm lietuviams, klausant savų vadovų nurodymų.

P. Bagdžius siūlė pasiūsti savo atstovus į bendrą namų savininkų organizaciją — tarybą. Pirmininkaujantis dr. V. Šimaitis visų mintis sutraukė ir pats pasisakė ką reikėtų daryti. pr. fabius

ARCH. KERELIS PASKIRTAS AUKSTOMS PAREIGOMS

Architektas Albertas Kerelis, plačiai pagarsėjęs savo statybos darbas, daug kas gyvena ir džiaugiasi jo išplanuotais, gražiais ir patogiais namais. Daug jo gražios architektūros namų puošia Chicago gatves. Chicago miesto valdyba, įvertino jo gabumus ir pavyzdingos statybos darbus, kuriais yra gerai užsirekomendavęs, yra žinomas miesto valdyboje.

Jam buvo pasiūlyta miesto valdybos aukštos pareigos, kurias sutiko priimti. Jis yra paskirtas Cook County vyriausiu architektu, DGPT of Building, Zoning and Planning. Jo darbo sritis — Chicago priemiesčių statybos ir planavimo priežiūra. Teko išgirsti iš patikimų šaltinių, kad jis sumaniai tvarko jam pavestą įstaigą, daug ką yra patobulinęs ir įnešęs naujų pačiame darbe. Yra labai malonu girdėti geri atsiliepimai, iš aukštų miesto valdybos pa-

Albertas Kerelis

VARTOTŲ DAIKTŲ RINKLIAVA

JAV-ių katalikų vyskupo konferencijos pirmininkas Detroito arkivyskupas kardinolas Dearden, specialiu raštu visoms Amerikos vyskupijoms, pasitelbė, kad lapkričio 1-ją dieną pradedama XXI-ji tautinė vartotų rūbų, avalynės, paklodžių ir kitų labiausiai reikalingų drabužių rinkliava. Vartotų rūbų akcija kiekvienoje 18.000 Amerikos katalikų parapijų bus vykdoma pagal kiekvienos vyskupo jos nustatytą planą. Surinkti rūbai bus siunčiami į Amerikos katalikų šalpos "Catholic Relief services" sandėlius iš kur jie bus skirstomi pagalbos reikalingų kraštų gyventojams. Paskutinių trejų metų laikotarpyje panašią rinkliavą metu surinkta apie 10,000 tonų vartotų rūbų ir avalynės.

Lapkričio 4 d. rinkimuose bene seniausias balsuotojas buvo David Donley, 101 m., balsavęs Columbus, Ohio.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAMS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
J. LIEPONIS

Pirmadienis ir ketvirtadienis nuo 9 iki 9:30. Kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadienis nuo 12 iki 5 v. v.